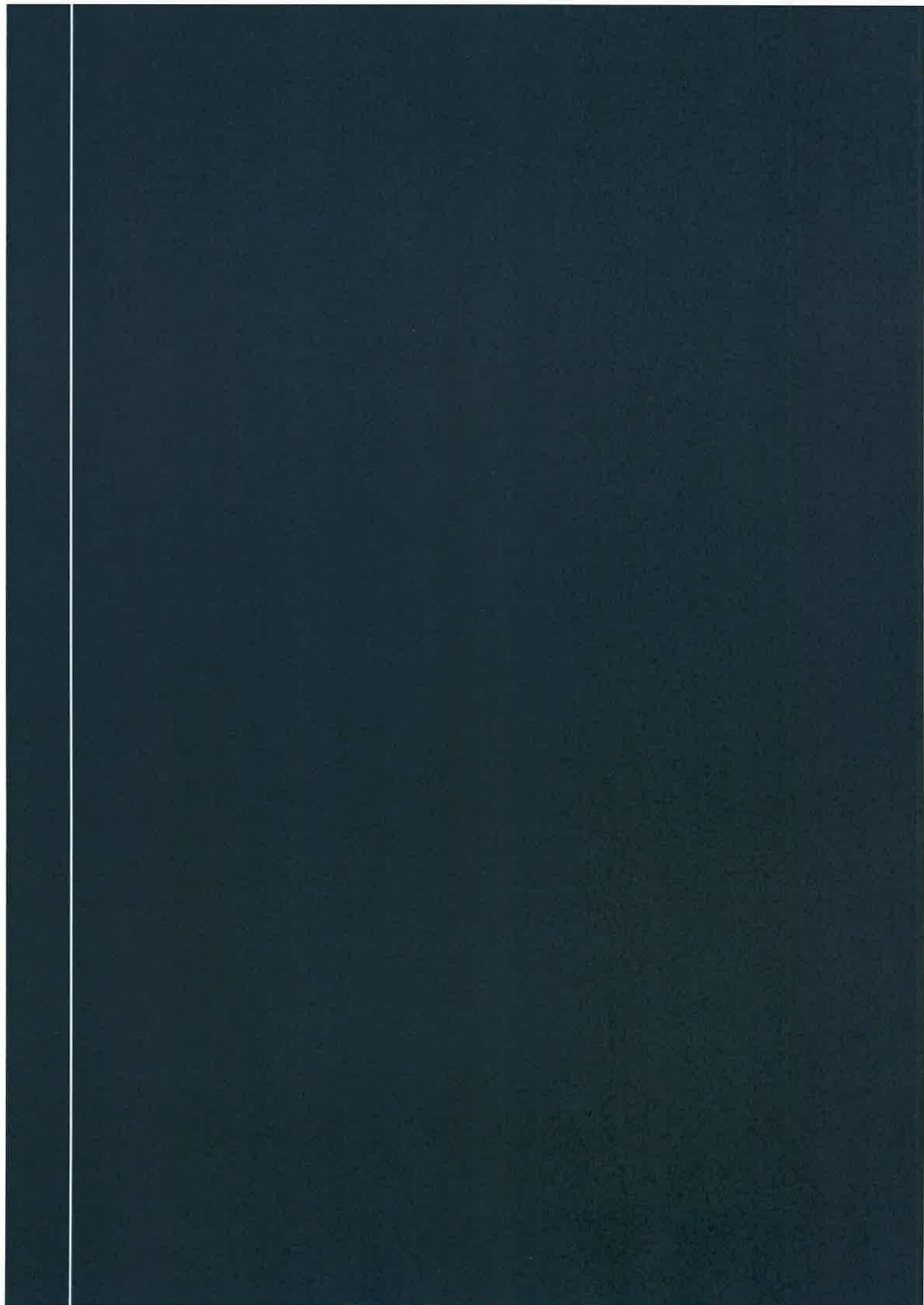

PROGRAM VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

2024. - 2028.

svibanj 2024.

SADRŽAJ

TEMELJNA POLAZIŠTA, PRIORITETI I CILJEVI 1

KLJUČNI PRIORITETI I CILJEVI 2

- 1. USPJEŠNA HRVATSKA**
Konkurentno gospodarstvo, obrazovanje
i znanost i digitalno društvo 24

- 2. VITALNA HRVATSKA**
Kvalitetan život, demografska obnova,
djeca i mladi 32

- 3. PRAVEDNA HRVATSKA**
Transparentne institucije, pristupačnije
zdravstvo i dostupno stanovanje 36

- 4. ODRŽIVA HRVATSKA**
Zelena tranzicija, dostupna energija
i prehrambena sigurnost 44

- 5. SUVERENA HRVATSKA**
Sigurne granice, moderna vojska
i ponosna država 49

TEMELJNA POLAZIŠTA, PRIORITETI I CILJEVI

U svojem djelovanju, Vlada će se voditi najvišim vrednotama ustavnog poretka: slobodom, jednakošću, ravnopravnošću, mirotvorstvom, socijalnom pravdom, poštivanjem prava čovjeka, nepovredivošću vlasništva, očuvanjem prirode i čovjekova okoliša, vladavinom prava i demokratskim višestranačkim sustavom koje su zajamčene Ustavom kao najvišim pravnim i političkim aktom.

Program Vlade provodit će se kako bi se osigurao razvoj Hrvatske, na dobrobit svih njezinih građana. Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22), Program Vlade je, u skladu sa člankom 20., kratkoročni akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja kojim se definiraju prioritete Vlade tijekom mandatnog razdoblja. Program Vlade okvir je za izradu nacionalnog programa reformi, programa konvergencije, nacionalnog programa oporavka i provedbenih programa središnjih tijela državne uprave. Program Vlade sveobuhvatan je prikaz prioriteta područja, ciljeva i aktivnosti kojima će se u okviru ovlasti postići razvoj uspješne, vitalne, pravedne, održive i suverene Hrvatske.

U ostvarivanju svih ciljeva, Vlada će biti predana dvosmjernom i konstruktivnom dijalogu sa svim dionicima društva, osobito sa socijalnim partnerima – sindikatima i poslodavcima. U skladu s načelom dijaloga i partnerstva, Vlada će provoditi politiku ravnopravnog regionalnog razvoja i raditi na djelotvornijem višerazinskom upravljanju Hrvatskom u dijalogu sa županijama, gradovima i općinama. Uvažavajući doprinos gospodarskih, akademskih, znanstvenih i stručnih udruženja, unaprjeđivat ćemo javne politike tako da se pridonosi digitalnoj transformaciji, demografskoj revitalizaciji i dekarbonizaciji zemlje.

Uz daljnji nastavak ublažavanja posljedica razornih potresa koji su pogodili Zagreb i Banovinu, Vlada će poticati daljnji gospodarski razvoj i raditi na otpornosti Hrvatske, uključujući i kroz provedbu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Posebnu pozornost Vlada će posvetiti izgradnji uključivog i tolerantnog društva, u kojem se poštuju ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Vlada u svom radu odgovara Hrvatskom saboru, nositelju zakonodavne vlasti u Hrvatskoj, a vlast obnaša na temelju većinskog povjerenja izabranih predstavnika građana. Predsjednik Vlade osigurava provedbu političkih i gospodarskih ciljeva Vlade, a program Vlade je cjelovit i prihvaćen od svih partnera u vlasti.

KLJUČNI PRIORITETI I CILJEVI

U narednom razdoblju od ključne je važnosti osigurati političku stabilnost Hrvatske koja je preduvjet daljnjeg razvoja zemlje. Potrebno je graditi društvo koje čuva demokratske vrijednosti i društvo utemeljeno na solidarnosti te u četvrtom desetljeću državnosti jačati učinkovite, pravedne i transparentne institucije koje su, uz aktivno sudjelovanje građana, temelj našeg demokratskog društva. Inzistirat ćemo na daljnjoj reformi i jačanju povjerenja u pravosuđe, kao i na borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala. U vremenu novih digitalnih tehnologija i širenja dezinformacija i lažnih vijesti radit ćemo na jačanju neovisnih i slobodnih medija te na programima medijske pismenosti, koji su ključni za osnaživanje demokracije i institucija.

Nastavit ćemo promicati politike koje se skrbe o hrvatskim braniteljima i o njegovanju hrvatskog identiteta, za što je primjer donošenje prvog Zakona o hrvatskom jeziku. Dostojanstveno ćemo obilježavati datume koji pridonose izgradnji nacionalnog zajedništva, osobito Dan državnosti 30. svibnja i 18. studenoga kada je Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje.

Na tragu načela modernog suverenizma, jačamo međunarodni položaj Hrvatske radi veće kvalitete života građana i konkurentnosti gospodarstva. Hrvatsku ćemo nastaviti pozicionirati na europskim energetske, prometnim i drugim koridorima. Osobito važne će biti politike osnaživanja policije i vojske te jačanja sigurnosti granica.

Prioritet je konkurentnost i inovativnost gospodarstva za što je preduvjet ubrzana zelena tranzicija i digitalna transformacija Hrvatske. Nastavit ćemo putem nacionalnih vijeća provoditi te procese. Vođeni načelima socijalnog tržišnog gospodarstva, država će štiti građane u krizama, osobito one najranjivije među nama. Obitelj je temelj hrvatskog društva i nastavit ćemo promicati populacijske mjere usmjerene prema rastu stanovništva, povratku hrvatskih iseljenika te kontroliranom i ciljanom useljavanju.

Članstvo u Europskoj uniji čini okvir za međunarodno pozicioniranje Hrvatske koji nam istodobno omogućava kvalitetniju zaštitu nacionalnih interesa, promicanje hrvatskog identiteta i kulture te veću kvalitetu života građana. Zalagat ćemo se i za nastavak procesa proširenja Europske unije te za europsku perspektivu država zapadnog Balkana na temelju ispunjavanja kriterija za članstvo, s osobitom potporom susjednoj Bosni i Hercegovini, u kojoj su Hrvati jedan od triju konstitutivnih naroda.

Nakon najveće zdravstvene krize i razornih potresa koji su pogodili Zagreb i Petrinju novi izazovi proizlaze iz sve nesigurnijeg i neizvjesnijeg geopolitičkog okruženja zbog ratnih sukoba, migrantske i klimatske krize, kao i iz nužne ubrzane zelene tranzicije, digitalne transformacije te demografske revitalizacije Hrvatske radi njezine konkurentnosti, otpornosti gospodarstva te podizanja kvalitete života građana.

Program Vlade prepoznaje izazove na koje će javne politike dati pravovremen odgovor, što uključuje ekonomske, klimatske, tehnološke, socijalne, demografske i sigurnosne izazove. Cilj ekonomske politike Vlade bit će daljnje suzbijanje inflatornih pritisaka te osiguravanje preduvjeta za gospodarski razvoj zemlje utemeljen na rastu ulaganja, inovacija, industrije i

izvoza. Radit će se na borbi protiv klimatskih promjena, za održiviji razvoj i veću konkurentnost gospodarstva. Zbog rastuće potrebe za sve oskudnijim energentima, prirodnim resursima i sirovinama, prioritetno će se raditi na digitalnoj transformaciji zemlje.

Hrvatska će ići ukorak s tehnološkim promjenama, uz promjene na tržištu rada i u sustavu obrazovanja. Demografska revitalizacija i opstojnost hrvatskog naroda strateško je pitanje budućnosti o kojem ovise gospodarski razvoj Hrvatske, održivost mirovinskog i zdravstvenog sustava te vitalnost urbanih i ruralnih sredina zemlje. Hrvatska mora biti spremna odgovoriti i na sigurnosne izazove te na sve vanjske krize i šokove, što podrazumijeva ulaganja u zaštitu granica radi djelotvorne borbe protiv ilegalnih migracija, u naše obrambene sposobnosti, kao i u sustav domovinske sigurnosti.

Vizija Hrvatske do 2028. godine

Do 2028. godine Vlada Republike Hrvatske razvijat će Hrvatsku kao uspješnu, vitalnu, pravednu, održivu i suverenu državu koja izražava zahvalnost hrvatskim braniteljima te posebno njeguje i jača jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske, a osobito položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini. Četiri glavna razvojna smjera u ovom desetljeću su demografska revitalizacija, digitalna transformacija, dekarbonizacija te obrazovanje, koje je okosnica uspješnije Hrvatske, zadovoljnih ljudi i kvalitetnog životnog standarda svih – osobito djece, mladih, obitelji i umirovljenika. Još će se snažnije staviti naglasak na kvalitetniji život svih generacija naših građana, a posebno djece i mladih te ranjivih skupina, uključujući osobe s invaliditetom.

Prepoznajući razvojne specifičnosti svakog dijela Hrvatske, prioriteti uključuju prehrambenu sigurnost, osiguravanje dostupne energije, dekarbonizaciju i zelenu tranziciju. Potičući održiv rast i očuvanje naših prirodnih resursa, nastavit će se jačati gospodarstvo koje se ubrzano razvija i hvata korak s najrazvijenijim državama Europe i koje treba inovativne, obrazovane i motivirane radnike.

Nastavit će se povećavati ulaganja u obrazovanje i znanost, brže prilagođavati obrazovne programe potrebama tržišta rada, stvarati poticajno okruženje za razvoj gospodarstva, uključujući smanjivanje poreznog opterećenja, te ulagati u digitalnu transformaciju gospodarstva, društva, pravosuđa i javne uprave.

Provedba demografske strategije najvažnije je pitanje oko kojeg je potrebno ostvariti društveni konsenzus te graditi poticajno društveno okruženje za vitalnu Hrvatsku. Država će raditi na stvaranju preduvjeta za ostanak mladih u Hrvatskoj uz istodobno privlačenje naših iseljenika i njihovih potomaka koji žele život i karijeru ostvariti u Hrvatskoj, kao i osigurati kontrolirano i promišljeno useljavanje.

U ostvarivanju pravedne Hrvatske, nastavit će se snažiti transparentne demokratske institucije, boriti se protiv korupcije i kriminala, jačati povjerenje u pravosuđe, razvijati održiv i svim građanima dostupan zdravstveni sustav te stambene politike koje će jamčiti sigurnost, posebice mladim obiteljima.

U skladu s izazovima i promijenjenim geopolitičkim okolnostima, vodit će se računa o sigurnosti, u suradnji s partnerima u Europskoj uniji i NATO-u. Sustavno će se nastaviti s ulaganjima u jačanje vojske i policije te u sigurnost naših granica. Na načelima

modernog hrvatskog suverenizma jačat će se međunarodni položaj i utjecaj Hrvatske na dobrobit hrvatskog naroda i hrvatske države.

Pet prioriteta Programa Vlade od 2024. do 2028. godine:

1. USPJEŠNA HRVATSKA
2. VITALNA HRVATSKA
3. PRAVEDNA HRVATSKA
4. ODRŽIVA HRVATSKA
5. SUVERENA HRVATSKA

Prioritet 1. USPJEŠNA HRVATSKA

Konkurentno gospodarstvo, obrazovanje i znanost i digitalno društvo

U razdoblju digitalne transformacije i zelene tranzicije, razvijanje visokokvalitetnog obrazovanja i znanosti, konkurentnog gospodarstva te digitalnog društva postaju ključni faktori za prosperitet svake zemlje. S obzirom na trenutne geopolitičke izazove, ovi elementi postaju još važniji nego prije. Na temelju ojačane pozicije u europodručju i u šengenskom području te u skladu s vrijednostima – individualne slobode, poduzetništva i socijalno orijentiranog tržišnog gospodarstva – nastaviti će se raditi na jačanju konkurentnosti, poticanju inovacija te promicanju izvoza. Ključne točke za izgradnju uspješne budućnosti Hrvatske bit će napredno obrazovanje, ulaganje u znanost i promicanje digitalizacije. Održavati ćemo redoviti, transparentni i partnerski dijalog sa socijalnim partnerima kako bismo zadovoljili očekivanja građana i osigurali kvalitetne životne uvjete za sve.

CILJEVI:

1.1 Makroekonomska stabilnost i konkurentno gospodarstvo

Za osiguranje nastavka povoljnih makroekonomskih trendova dodatno ćemo povećati ciljeve kojima ćemo se nastojati približiti najrazvijenijim članicama Europske unije. S težnjom k izvrsnosti, konkurentnosti i inovativnosti našeg društva raditi ćemo na pokretačima rasta uspješne Hrvatske.

- Osigurati će se nastavak stabilnog rasta BDP-a, znatno iznad prosjeka država EU-a, čime će Hrvatska dosegnuti najmanje 80 % prosječne razine razvijenosti Europske unije.
- Osigurati će se daljnji rast kreditnog rejtinga Hrvatske kako bi prvi put dosegnuo kategoriju A, odnosno iznadprosječnu kreditnu razinu te će se nastaviti trend smanjenja inflacije.
- Uvesti ćemo registar stanovništva zahvaljujući kojem ćemo moći bolje i pravednije provesti mjere socijalne politike, a građane osloboditi nepotrebnih administrativnih formalnosti.
- Posebnu pozornost posvetiti će se trajnom smanjenju udjela javnog duga u BDP-u, ispod praga od 60 %, te održavanju proračunskog manjka ispod referentne razine od 3 % BDP-a do kraja srednjoročnog razdoblja.
- Građanima će se nastaviti nuditi ulaganja u državne vrijednosne papire.
- Gospodarstvo će se rasteretiti za najmanje dodatnih 135 milijuna eura neporeznih i parafiskalnih nameta.
- Donijeti će se Nacionalni plan industrijskog razvoja i poduzetništva do 2027. godine i provoditi mjere koje pridonose otpornosti industrije i poduzetništva, poticanju

produktivnosti i nulte neto emisije industrije i poduzetništva. Promicat ćemo razvoj vještina, ulaganje u strateške sektore i uključivanje u globalne lance vrijednosti.

- U okviru Strategije pametne specijalizacije (S3) osigurat će se poticanje privatnih istraživačko-razvojnih projekata u iznosu većem od 250 milijuna eura.
- Zakonom o turizmu osigurat će se daljnju decentralizaciju upravljanja destinacijama na temelju transparentnih pokazatelja, kao i ciljana ulaganja u javnu infrastrukturu i poticanje ulaganja poduzetnika koja doprinose razvoju održivog turizma.

1.2. Sigurnije tržište rada

Razvijat će se tržište rada uz jasan okvir za rast prosječne i minimalne plaće. Uvažavajući potrebe hrvatskog tržišta rada, ponajprije sektora građevine te turističkih i ugostiteljskih djelatnosti, regulirat ćemo i kontrolirati sustav radnih dozvola u Hrvatskoj, uz zaštitu stranih, ali i hrvatskih radnika.

- Prosječna mjesečna neto plaća dosegnut će 1600 eura, a minimalna bruto plaća 1250 eura.
- Potaknut će se otvaranje 125 tisuća novih radnih mjesta i dostići stopu zaposlenosti od 75 % te ćemo za to uložiti 700 milijuna eura putem mjera aktivne politike zapošljavanja.
- Stopu nezaposlenosti smanjit će se ispod 5 %, a stopu nezaposlenosti mladih smanjit će se ispod 10 %.
- Redefinirat će se uvjete obavljanja studentskih poslova te omogućiti studentima priznavanje njihova rada u staž mirovinskog osiguranja.
- S obzirom na pozitivne trendove na tržištu rada poticajnim će se mjerama intenzivirati povratak hrvatskih državljana iz drugih zemalja.
- Osnovat će se posebni Ured Vlade za socijalno partnerstvo, čime će se dodatno unaprijediti razina socijalnog dijaloga.
- Nastavit će se poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom, za što ćemo osigurati više od 100 milijuna eura, a na tržište rada uključiti još 6 000 osoba.

1.3. Moderan sustav odgoja, obrazovanja i znanosti

Modernizirat će se obrazovni sustav, koji je ključan za razvoj vještina djece i mladih za zanimanja budućnosti. Poticat ćemo istraživanje, inovacije i izvoz te podržavati obrtništvo, održiv turizam, kulturne i kreativne industrije te IT-sektor.

- Osigurat će se mjesto u vrtiću za svako dijete u Hrvatskoj do 2030. god.
- Ulaganjem od 1,5 milijarda eura u osnovne škole omogućit će se svim učenicima osnovnih škola pohađanje nastave u jednoj smjeni od školske godine 2027./2028. te uvođenje cjelodnevne škole.

- Svakoj osnovnoj školi osigurat će se sportsku dvoranu i pripadajuća sportska igrališta.
- Promicat će se upis obrazovnih programa za deficitarna zanimanja i zanimanja budućnosti kojima se učenike usmjerava i priprema za ulazak na tržište rada.
- Kako bi se odgovorilo na rastuću potrebu brige za mentalno zdravlje mladih, osnovat će se mreže mobilnih timova za brigu o mentalnom zdravlju učenika i studenata.
- Nastavit će se s ulaganjem u izgradnju nove infrastrukture studentskih domova i modernizaciju postojeće, što će većem broju studenata osigurati smještaj u studentskom domu.
- Definirat će se minimalnu satnicu učeničkog rada.
- Kako bi se povećala atraktivnost Hrvatske za privlačenje velikih stranih kompanija ili sjedišta europskih agencija, u čemu je preduvjet mogućnost školovanja djece u međunarodnoj školi, pokrenut će se postupak otvaranja Europske škole u Zagrebu.
- Razvit će se nove međuinstitucionalne suradničke projekte mladih znanstvenika kojima će se stvoriti uvjeti za izvrsnost, karijerno napredovanje te temelj za buduću veću međunarodnu prepoznatljivost

1.4. Upravljanje državnom imovinom i prostorno uređenje

Uspostavit će se sustav prostornog planiranja i koordinacije za decentralizirano upravljanje državnim nekretninama te intenzivirati mjere prevencije i sankcioniranja nezakonite gradnje.

- U središte upravljanja stavit će se sve nekretnine strateške važnosti od čije se uporabe ili raspolaganja može očekivati znatna gospodarska, financijska, razvojna ili društvena korist za Hrvatsku.

1.5. Digitalna i zelena tranzicija društva, industrije i poduzetništva

Radi osiguranja konkurentnost i inovativnost gospodarstva kao jamstva kvalitetnijeg života građana, ubrzat ćemo provedbu zelene i digitalne transformacije Hrvatske.

- Radi ubrzavanja i povećanja sigurnosti prometa modernizirat će se telekomunikacije željezničke mreže u Hrvatskoj uvođenjem modernih komunikacijskih sustava kao preduvjeta automatizacije.
- Sufinancirat će se izgradnju najmodernije svjetlovodne pristupne komunikacijske infrastrukture u slabije naseljenim područjima gdje nema dostatnog komercijalnog interesa i time osigurati pristup brzom i stabilnom internetu za više od 200 000 dodatnih kućanstava diljem Hrvatske.
- Uspostavit će se jedinstveno upravno mjesto u više od tisuću poštanskih ureda dostupnih u 800 naseljenih mjesta, na kojima ćemo građanima omogućiti korištenje svih usluga države – od podnošenja zahtjeva prema tijelima državne uprave do izdavanja svih vrsta dokumenata

- Za poduzeća prerađivačke industrije koja provode tranziciju radi postizanja nulte stope emisija uspostaviti će se poseban program jamstava vrijedan 50 milijuna eura.
- Donijet će se Nacionalni plan za razvoj umjetne inteligencije te olakšati i poticati razvoj usluga temeljenih na umjetnoj inteligenciji uz istovremeni razvoj okruženja koje će osigurati da se umjetna inteligencija rabi pouzdano i sigurno.

1.6. Prometno povezivanje Hrvatske

Raditi ćemo na razvoju prometne infrastrukture, dovršiti ćemo kapitalne infrastrukturne projekte kojima ćemo prometno povezati cijelu Hrvatsku.

- Radi modernizacije željezničkoga prometa u idućih 10 godina uložiti će se 6 milijarda eura u željezničku infrastrukturu.
- Uvesti će se elektroničku naplatu cestarine na autocestama diljem Hrvatske, bez zaustavljanja vozila i s beskontaktnim načinima plaćanja, što će skratiti vrijeme putovanja.
- Završiti će se provedbu započetih cestovnih projekata s naglaskom na kapitalne projekte – izgradnju brzih cesta, obilaznica te dionica na Jadransko-jonskom koridoru.
- Diljem Jadrana nastaviti će se s renesansom obale i s ulaganjima u izgradnju i dogradnju luka državnog, županijskog i lokalnog značaja, a financirati ćemo izgradnju i 2 tisuće komunalnih vezova.
- Izgraditi će se nove luke nautičkog turizma koje će biti zelene i potpuno digitalizirane marine te središte nekih od najnovijih tehnologija u pomorstvu.
- Nastaviti će se provedbu infrastrukturnih projekata kojima je cilj modernizacija infrastrukture zračnih luka s posebnim naglaskom na dekarbonizaciji i digitalizaciji svih procesa u zračnim lukama.

1.7. Kultura, kulturne i kreativne industrije

Čuvati ćemo hrvatsku kulturu baštinu i ulagati u njegovanje kulture, jezika i hrvatskog identiteta. Podupirati ćemo folklornu baštinu i tradicijsku kulturu u Hrvatskoj. Ulagati ćemo u kulturne i kreativne industrije, u umjetničke projekte, modernizaciju kulturne infrastrukture i poticanje inovacija, čime ćemo unaprijediti kulturnu baštinu i stvoriti nove mogućnosti za kreativne profesionalce.

- Provesti će se reformu zakonodavnog okvira za obavljanje umjetničke djelatnosti, unaprijediti status umjetnika, olakšicama stimulirati tržište umjetnina i umjetnicima osigurati prostor za rad.
- Po uzoru na Hrvatski audiovizualni centar osnovati će se Centar za knjigu kao neovisnu agenciju koja će promicati knjigu i čitanje.

- Donijet ćemo novi zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine, dovršit će se cjelovitu obnovu kulturne baštine stradale u potresu i provesti projekte energetske obnove kulturne baštine.

Prioritet 2.

VITALNA HRVATSKA

Kvalitetan život, demografska obnova, djeca i mladi

Prosperitet i napredak Hrvatske su izravno povezani s njezinom vitalnošću. Stoga je od ključne važnosti ulagati u podizanje kvalitete života, poticanje demografske obnove te podršku djeci i mladima, što je jedan od naših primarnih prioriteta. Slijedeći obiteljske vrijednosti, nastavit će se jačati podršku djeci, mladima i obiteljima. Osigurat će se dostojanstvenu starost umirovljenicima te unaprijediti učinkovitost sustava socijalne skrbi. U skladu s načelom supsidijarnosti, nastavit će se izgrađivati partnerstvo s općinama, gradovima i županijama te će se unaprijediti politiku ravnomjernog regionalnog razvoja, što je ključno za stvaranje jednakih mogućnosti i poboljšanje kvalitete života, te time pridonijeti demografskoj revitalizaciji Hrvatske.

CILJEVI:

2.1. Osnaživanje obitelji i podrška mladima

Poseban prioritet je jačanje obitelji kao temelja hrvatskoga društva, uz jačanje i zaštitu svakog njezina člana. Radit će se na kvalitetnom obrazovanju te na ekonomskom osamostaljivanu mladih, uključujući njihovo zapošljavanje na neodređeno vrijeme koje je ključ njihove financijske stabilnosti i kreditne sposobnosti.

- Udvostručit ćemo jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete.
- Za svako rođeno dijete majke će dobiti godinu dana mirovinskog staža: za snižavanje dobne granice i za izračun mirovine.
- Povećat ćemo novčane naknade za korištenje prava na roditeljski dopust zaposlenih i samozaposlenih roditelja.
- Udvostručit ćemo trajanje plaćenog očinskog dopusta na 20, odnosno 30 radnih dana.
- Povećat ćemo iznose doplatka za djecu za sve skupine korisnika.
- Podići ćemo minimalnu studentsku satnicu na 7,81 eura.

2.2. Briga o umirovljenicima i djelotvoran sustav socijalne skrbi

Radi izgradnje vitalnog društva u idućem nam je mandatu prioritet omogućiti kvalitetniji život svim građanima, što ćemo postići nastavkom reforme mirovinskog i socijalnog sustava.

- Do kraja mandata povećat će se mirovine za najmanje 30 % te će na kraju mandata prosječna sveukupna mirovina iznositi najmanje 750 eura.

- Redefinirat ćemo model usklađivanja visine mirovina u odnosu na porast plaća i rast potrošačkih cijena promjenom formule za usklađivanje mirovina u omjeru 85:15 prema povoljnijem indeksu, a radi osiguravanja većeg omjera prosječne sveukupne mirovine u prosječnoj plaći.
- Osigurat ćemo i uvođenje godišnjeg dodatka za umirovljenike, pri čemu ćemo voditi računa o uspostavljanju ravnoteže između solidarne preraspodjele sredstava i prethodnih uplata u mirovinski sustav.
- Nastavit će se poticati dobrovoljni dulji ostanak u svijetu rada nakon 65. godine putem redefiniranog modela povećanja mirovine za svaki mjesec kasnijeg umirovljenja, tzv. bonifikacije.
- Do kraja mandata povećat će se socijalne naknade za 30 % i to: naknadu roditelju njegovatelju/njegovateljke, jednokratnu naknadu za redovito studiranje korisnicima prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja.
- Povećat će se osnovicu Naknade za socijalno ugroženog pojedinca (ZMN) sa 150 na 200 eura. Naknadu za ugroženog kupca energenata nastavit ćemo isplaćivati u uvećanom iznosu od 70 eura.
- U sustavu vještačenja osoba s invaliditetom zakonskim će se izmjenama omogućiti jedinstven nalaz i mišljenje koje će vrijediti u svim sustavima za koje se provodi vještačenje.

2.3. Ravnomjerni regionalni razvoj Hrvatske

Radit će se na gospodarskoj i socijalnoj revitalizaciji svih krajeva Hrvatske uspostavljanjem razvojnih okvira koji će poboljšati kvalitetu života svih naših građana, neovisno gdje oni žive.

- Usmjerit će se više od 2 milijarde eura u društvenu i gospodarsku revitalizaciju svih dijelova Hrvatske, s naglaskom na područja s razvojnim posebnostima, uključujući brdsko-planinska, potpomognuta i otočna područja.
- Nastavit će se razvijati partnerstvo s općinama, gradovima i županijama utemeljeno na četirima načelima: iskrenom dijalogu, funkcionalnoj i fiskalnoj decentralizaciji te projektnoj suradnji, koja je ključna za usmjeravanje nacionalnih i europskih sredstava za razvojne projekte.
- Uz nastavak Projekta Slavonija, Baranja i Srijem, Projekta Sjever te jačanja programa za razvoj Dalmatinske zagore, Gorskog kotara, Like, Banovine i Karlovačke županije, uspostaviti ćemo razvojni okvir za razvoj Neretve, Bukovice i Ravnih kotara te drugih dijelova Hrvatske.
- Nacionalnim sredstvima Vlada će voditi posebnu brigu o otocima, a novim zakonom pokrenut ćemo suvremene programe prilagodbe klimatskim promjenama, za zaštitu otočnih posebnosti te za upotrebu obnovljivih izvora energije radi stvaranja održivih hrvatskih otoka.

2.4. Promicanje amaterskog i profesionalnog sporta

Podržavat će se promicanje amaterskog i profesionalnog sporta kroz ulaganja u sportsku infrastrukturu, razvoj sportskih programa i poticanje talenata, što će doprinijeti nastavku ostvarivanju vrhunskih rezultata na domaćoj i međunarodnoj razini.

- Uvažavajući ulogu trenera u razvoju sporta, nastavit će se sa sustavnom potporom županijskim sportskim zajednicama za stručni rad i poboljšanje materijalnih uvjeta za provedbu programa za djecu i mlade do 18 godina.
- Nastavit će se s ulaganjima u sportske objekte od nacionalnog interesa te u sportsku infrastrukturu radi jednake dostupnosti sportskih sadržaja i programa svim građanima, a posebice djeci i mladima.
- Ulaganjima od gotovo 40 milijuna eura iz europskih fondova Hrvatsku ćemo brendirati kao destinaciju sportskog aktivnog turizma.

Prioritet 3. PRAVEDNA HRVATSKA

Transparentne institucije, pristupačnije zdravstvo i dostupno stanovanje

Jaka i stabilna institucionalna struktura osnova je svake demokratske i pravedne države koja počiva na načelima vladavine prava i jednakosti pred zakonom. Institucije pružaju osnovu za ekonomski napredak i socijalnu stabilnost, što uključuje odgovornu vlast, transparentno zakonodavstvo, neovisno pravosuđe i slobodne medije. Poštovanje ustavnog poretka i zaštita interesa svih građana prioriteta su koji zahtijevaju dosljednu politiku. Poštujući neovisnost pravosuđa, nastaviti će se osiguravati učinkovit pravosudni sustav, jačati mehanizme borbe protiv korupcije, osigurati zaštitu od svih oblika nasilja, posebno prema djeci i ženama, te modernizirati sustav vrednovanja rada svakog službenika i namještenika u javnoj upravi. Prepoznajući ključne društvene izazove poput zdravstvene zaštite i pristupačnog stanovanja, razvijati ćemo naprednije i dostupnije zdravstvene usluge te provesti mjere za poticanje povoljnog stanovanja, posebno za mlade i obitelji. Ove politike su ključne za unaprjeđenje životnog standarda građana i izgradnju pravednije Hrvatske.

CILJEVI:

3.1. Neovisno pravosuđe i borba protiv korupcije

Nastavit će se s obnovom pravosudne infrastrukture, jačanjem svih institucija i neovisnosti pravosuđa i vraćanjem povjerenja građana u pravosudni sustav.

- Ulaganjem u pravosudnu infrastrukturu, razvojem digitalnih rješenja i poboljšanje materijalnog statusa pravosudnih dužnosnika i službenika povećat će se učinkovitost pravosuđa.
- Cjelovito će se urediti sustav plaća pravosudnih dužnosnika, uvesti objektivno usklađivanje plaća i stupnjevanje prema razinama sudova odnosno državnog odvjetništva
- Dovršiti će se najveći projekt u pravosuđu – Trg pravde u Zagrebu – a izgraditi će se nove trgove pravde u Velikoj Gorici, Novskoj i Rijeci.
- Na temelju cjelovite analize Zakona o kaznenom postupku predložiti će se novi zakon radi ubrzanja sudskih postupaka, posebice za kaznena djela s obilježjima korupcije.
- Dodatno će se osnažiti institucionalne i administrativne kapacitete kako bi se učinkovitije borili protiv organiziranog kriminaliteta te korupcije.

3.2. Sloboda medija, zaštita ljudskih prava i prava nacionalnih manjina

Predložit će se novi Zakon o medijima koji će ojačati neovisnost medija, osigurati stabilno financiranje i poticati profesionalno novinarstvo, uključujući zaštitu autorskih prava novinara

- Ulagat će se u programe medijske pismenosti kako bi se građane učinilo otpornijima na dezinformacije.
- Nastavit će se promovirati ulogu medija u osnaživanju demokratskih procesa i informiranju građana.
- Nastavit će se graditi uključivo i tolerantno društvo te se boriti protiv diskriminacije.
- U roku od 60 dana donijet će se Operativne programe nacionalnih manjina za razdoblje do 2028. godine za nastavak izgradnje uključivog društva u kojem se svaki građanin osjeća ravnopravno i sigurno.
- Gradit će se društvo koje poštuje ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

3.3. Borba protiv nasilja nad ženama, djecom i u obitelji

Nastavit će se širenjem sustava podrške žrtvama i svjedocima na sudovima, kao i s edukacijama pravosudnih dužnosnika i službenika u pravosudnim tijelima o pravima žrtava nasilja.

- Radi bolje koordinacije, primjene, nadzora i procjene politika i mjera za borbu protiv nasilja i sprečavanje svih njegovih oblika i uspostaviti će se samostalna organizacijska jedinica u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike koja će za to biti zadužena.
- Poseban će se naglasak staviti na sustavno prikupljanje, stratešku analizu i obradu podataka u vezi s nasiljem nad ženama i nasiljem u obitelji, kao i na međusektorsku suradnju.
- Nakon napuštanja skloništa žrtvama nasilja i djeci koja izlaze iz sustava socijalne skrbi omogućit će se dodatna financijska sredstva za najam stana ili stambeno zbrinjavanje do njihova osamostaljenja.
- Radi zaštite djece žrtava nasilja, osnovat će se Dječju kuću po uzoru na Barnahus model, što je vodeći europski model zaštite prava i interesa djece žrtava te na jednom mjestu objedinjava sve relevantne službe.
- Donijet će se Zakon o zaštiti djece od nasilja, kojim će se postrožiti kazne za sve oblike nasilja nad djecom, uvesti dodatni mehanizmi zaštite djece i provjere nasilnika.

3.4. Djelotvorna javna uprava

Optimizirat će se, pojednostavniti i ukinuti nepotrebne upravne procese te ih učiniti jednostavnijima za građane i javnopravna tijela.

- Uspostavit će se katalog poslova i usluga državne uprave i definirati poslove koji se prioritetno trebaju unaprijediti i digitalizirati.
- Pojednostavnit će se administrativne formalnosti kako bi se do 2026. godine prosječno vrijeme za njihovo obavljanje skratilo za 20 %.
- Usvojit će se novi Etički kodeks za državne službenike, donijeti prvi etički kodeks za službenike na lokalnoj razini i uvesti e-Etiku – elektronički sustav praćenja pritužbi.

3.5. Dostupniji i održiviji zdravstveni sustav

Nastavit će se pokrenutu reformu zdravstva, s pacijentom u središtu sustava, te povećavati održivost zdravstvenog sustava. Unaprijedit će se dostupnost zdravstvenih usluga, što izravno utječe na kvalitetu života pojedinaca omogućujući ranu dijagnostiku, efikasno liječenje i pravovremenu prevenciju bolesti, te graditi pravednije i solidarnije društvo.

- Nastavit će se promjene u zdravstvu koje vode jačanju primarne zdravstvene zaštite.
- Prosječno vrijeme čekanja na bolničke dijagnostičke preglede, koje smo najavili smanjiti s 400 na 270 dana, već smo smanjili na 146 dana te nam je cilj do 2028. godine vrijeme čekanja za sve dijagnostičke, ali i na specijalističke i elektivne postupke unutar javnog zdravstvenog sustava, smanjiti za dodatnih 30%.
- Podići će se standard i kvalitetu te dostupnost ortopedskih i drugih pomagala.
- Kako bi se pružilo potrebnu skrb za očuvanje mentalnog zdravlja, osobito mladima, provodit će se posebne programe s primjenom najboljih praksi s posebnim naglaskom na prevenciju depresije i suicida.
- Nastavit će se plansku revitalizaciju zdravstvene infrastrukture. U primarnoj i bolničkoj razini: dovršit će se nadogradnju i modernizaciju KBC-a Zagreb, KBC-a Rijeka, izgradnju novog KBC-a Osijek, dogradnju KB-a Dubrava, dogradnju Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, izgradnju nove Opće bolnice u Šibeniku te dnevne bolnice u Velikoj Gorici.
- Unaprijedit će se prevenciju svih oblika ovisnosti uključujući ovisnost o drogama, alkoholu i nikotinu te razvijati prevenciju ponašajnih ovisnosti poput igranja igara na sreću, kockanja i klađenja, uključujući i regulaciju oglašavanja u javnom i medijskom prostoru.
- Nastavit će se s ulaganjima u ljudske resurse na svim razinama zdravstvene zaštite u javnom zdravstvenom sustavu kroz centralizirani sustav financiranja specijalizacija.

- Radi poboljšanja kvalitete života bolesnika u terminalnoj fazi bolesti te pružanja podrške njihovim obiteljima unaprijedit će se palijativnu skrb dostupnijom uslugom i većim ulaganjima u infrastrukturu i ljudske resurse.
- U okviru zdravstvene politike vodit ćemo posebno računa o mentalnom zdravlju mladih, i s obzirom na posljedice pandemije koronavirusa, a iskustva iz tog procesa koristit će nam i u slučaju novih kriza.
- Usvojit će se novi Etički kodeks za državne službenike, donijeti prvi etički kodeks za službenike na lokalnoj razini i uvesti e-Etiku – elektronički sustav praćenja pritužbi.

3.6. Dostupno stanovanje

Zbog brzog rasta cijena nekretnina i nepovoljnih uvjeta na tržištu Hrvatska se suočava s političkim izazovom pristupačnosti stanovanja, koji osobito pogađa mlade i mlade obitelji.

- Donijet će se Nacionalni plan stambene politike, koji će omogućiti kvalitetno, priuštivo i održivo stanovanje svim hrvatskim građanima. To se namjerava postići financijskim, zemljišnim i ekološko-energetskim poticajnim mjerama, kao i poreznim izmjenama koje će ići u prilog mladim obiteljima.
- U suradnji s lokalnim vlastima postojeće neiskorištene zgrade (vojarne, tvornice, industrijski objekti itd.) prenamijenit će se u stambene zgrade te razvijati zelenu urbanu infrastrukturu (kružno gospodarenje prostorom i zgradama).
- Sufinancirat će se ugradnju dizala u postojeće zgrade uz detaljno propisane preduvjete.
- U suradnji s jedinicama lokalne samouprave, poticat će se povratak mladih u ruralne prostore Republike Hrvatske te će se kreirati model da se prazne kuće stave u funkciju.

Prioritet 4. ODRŽIVA HRVATSKA

Zelena tranzicija, dostupna energija i prehrambena sigurnost

Sve brže klimatske promjene, koje su ponajprije rezultat korištenja fosilnih goriva, sve više štete našoj poljoprivredi. Osim toga, očekivano smanjenje zaliha fosilnih goriva, koje Europa mora uvoziti jer ih sama ne proizvodi dovoljno, predstavlja dvostruki razlog za hitno ubrzavanje zelene tranzicije prema održivijem modelu razvoja. Nastavit će se raditi na zelenoj tranziciji. Kroz pametnu i inkluzivnu zelenu tranziciju omogućit će se svima kvalitetniji život. To uključuje osiguranje opskrbe čišćom i jeftinijom energijom, istovremeno čuvajući naše prirodne i poljoprivredne resurse za buduće generacije. Povećat će se poljoprivrednu i energetska proizvodnju te učinkovitije gospodariti otpadom kroz otvaranje pet novih centara. Također će se ulagati u vodno gospodarstvo kako bismo smanjili gubitke vode, poboljšali opskrbu i javnu odvodnju te osigurali bolju zaštitu od poplava.

CILJEVI:

4.1. Dekarbonizacija gospodarstva, energetike i prometa

Nastavit će se ulagati u obnovljive izvore energije radi povećanja energetske neovisnosti Republike Hrvatske i kako bi se osiguralo sigurnu opskrbu i jeftiniju energiju kućanstvima i gospodarstvu, a istodobno smanjili emisije CO₂, glavnog uzročnika klimatskih promjena.

- Sukladno Europskom zelenom planu Vlada će nastaviti jačati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, čime doprinosimo priključenju najmanje 2500 MW elektrana do 2028. godine.
- Putem Modernizacijskog fonda hrvatskim će se poduzetnicima osigurati pristup financijskim sredstvima u visini od 1,3 milijarde eura, a putem Inovacijskog fonda pristup sredstvima u visini od 38 milijarda eura za cijelu Europsku uniju.
- Nastavit će se razvijati infrastrukturu za punjenje električnih vozila i uspostavu mreže punionica na vodik radi dekarbonizacije teškog prometa, željeznice i brodskog prometa.
- Uspostavit će se nacionalni Centar za prilagodbu klimatskim promjenama kao stručno, istraživačko i edukacijsko tijelo u okviru Državnog hidrometeorološkog zavoda, čime će se brže, pametnije i sustavnije pridonijeti cilju ubrzane primjene mjera prilagodbe klimatskim promjenama.

4.2. Smanjenje odlaganja otpadom, kvalitetno upravljanje vodnim gospodarstvom i očuvanje bioraznolikosti

Kako bi se smanjilo zagađenje okoliša i povećali recikliranje, stavit će se u funkciju pet novih centara za gospodarenje otpadom, a poduzimat će se i druge aktivnosti u tu svrhu. Radi još bolje zaštite građana i imovine ulagat će se u sustav zaštite od poplava, požara i prirodnih katastrofa.

- Centar za gospodarenje otpadom (CGO) Biljane Donje bit će potpuno funkcionalan do kraja 2024. godine, dok će CGO-i Lučino Razdolje, Babina Gora, Piškornica i Lećevica biti u funkciji između 2026. i 2028.
- Težit će se ispunjenju cilja Europske unije za smanjenje odlaganja otpada na 10 % do 2035. godine i ispunjenju cilja recikliranja otpada na 65 % do 2035. godine, što je dvostruko više nego danas.
- Donijet će se Plan upravljanja vodnim područjima 2028–2033. radi smanjenja rizika od poplava.
- Uspostavit će se cjelovitu kartu morskih staništa za cijelo područje hrvatskog dijela Jadrana kao podlogu za njegovo održivo korištenje, što znači kartiranje preostalog dijela Jadrana pod nacionalnom jurisdikcijom.
- Uložiti će se napore za proglašenje novog parka prirode na području Hrvatskog zagorja, kao i za donošenje Zakona o proglašenju parka prirode 2025. godine.
- Provest će se sanacija „crnih točaka“ u skladu s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine.

4.3. Energetska sigurnost

Osigurat će se potrebnu opskrbu plinom Hrvatske, a povećanjem transportnih kapaciteta LNG Terminala na 6,1 milijardu kubika plina, Hrvatska će postati regionalno energetska čvorište prema Sloveniji, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, Austriji i Bavarskoj.

- Proširiti će se kapacitete LNG terminala na otoku Krku sa sadašnjih 2,9 na 6,1 milijarda kubnih metara godišnje i povećati kapacitete plinskog transportnog sustava prema Sloveniji i Mađarskoj. U tu svrhu će se dograditi plinovod Zlobin–Bosiljevo, izgraditi plinovod Bosiljevo–Sisak–Kozarac te dograditi plinovod Lučko–Zabok do 2026. godine i tako povećati sigurnost opskrbe srednje i jugoistočne Europe.
- Nastavit će se raditi na uspostavi Južne plinske interkonekcije s Bosnom i Hercegovinom.
- Jačat će se suradnju s partnerima u Inicijativi triju mora i Transatlantskom partnerstvu za energiju i klimu.
- Zahvaljujući ulaganjima u razvijanju potencijala iz geotermalne energije, do 2028. godine dva će se hrvatska grada grijati iz tog obnovljivog izvora energije.

4.4. Razvoj poljoprivrede, ribarstva i akvakulture

Nastavit će se povećavati vrijednost poljoprivredne proizvodnje uvođenjem novih tehnologija i ulaganjem u sve segmente proizvodnje i distribucije. Podrška hrvatskom selu i poljoprivredi ključna je za postizanje samodostatnosti u proizvodnji, ali i za osiguranje opskrbe sigurnom i zdravom hranom.

- U naredne četiri godine povećat će se vrijednost poljoprivredne proizvodnje za dodatnih 20 % i dosegnuti vrijednost poljoprivredne proizvodnje od 3,8 milijarde eura.
- Subvencioniranim zajmovima i bespovratnim potporama stavit će se u funkciju 50 tisuća hektara zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, u što ćemo uložiti više od 60 milijuna eura.
- Izgradit će se pet novih ribarskih luka koje će omogućiti potpunu funkcionalnost iskrcaja ribe na cijeloj obali i hrvatskim otocima uz sustave zbrinjavanja otpada i nusproizvoda te dodatne vezove za ribarske brodove i brodice.
- Mladim će se ribarima sufinancirati kupnju brodova.
- Financirat će se prvi objekt za preradu otpada i nusproizvoda ribarstva i akvakulture te proizvodnje riblje hrane, čime ćemo osnažiti održivost sektora i poduprijeti razvoj biogospodarstva.
- Ubrzat će se postupci raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem koje je osnovni resurs za proizvodnju hrane.
- Intenzivirat će se rad uspostavljene radne skupine koja mjesečno prati izračun proizvođačkih cijena i odnosa u lancu opskrbe hranom.
- Podupirat će se postupci zelene javne nabave i opskrba zdravom, svježom i sigurnom hranom za poticanje lokalnog gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje.
- Osnovat ćemo posebnu ustrojstvenu jedinicu u Ministarstvu poljoprivrede koja će pružati poljoprivrednicima podršku u udruživanju i jačanju njihove konkurentnosti na tržištu.

4.5. Završetak obnove javnih zgrada javnog sektora i privatne imovine

Dovršit će se povijesni proces obnove nakon potresa u Zagrebu i na Banovini.

- Osiguranim europskim sredstvima nastavit će se provoditi strateški koncept visokog protupotresnog suvremenog standarda i konstrukcijske obnove.
- Nastavit će se s politikom obnove škola, bolnica i domova građana, za što će se planira u samo prve dvije godine mandata uložiti 3 milijarde eura.
- Cilj je utrostručiti stopu obnove do kraja ovoga desetljeća, poboljšati i modernizirati zgrade u kojima živimo i radimo, podići im vrijednost i produžiti vijek trajanja.

Prioritet 5. SUVERENA HRVATSKA

Sigurne granice, moderna vojska i ponosna država

U turbulentnim globalnim uvjetima obilježenim ruskom agresijom na Ukrajinu, sukobima na Bliskom istoku i povećanim pritiskom ilegalnih migracija, Vlada će graditi snažnu i suverenu državu koja učinkovito čuva svoje granice i razvija modernu vojsku, ponosnu na svoju povijest i temeljne vrijednosti proizašle iz Domovinskog rata. Vođeni domoljubljem i zahvalnošću prema hrvatskim braniteljima, nastavit će se štiti dignitet Domovinskog rata i čuvati hrvatski identitet, kulturu i jezik, te raditi na jačanju veza između domovinske i iseljene Hrvatske. Izgradit će se dodatnih pet veteranskih centara i nastaviti s predanim traženjem preostalih 1797 nestalih osoba. Radi zaštite dostojanstva Domovinskog rata i obitelji svih žrtava, intenzivirat će se sve aktivnosti u vezi s procesuiranjem svih nekažnjenih ratnih zločina. Nastavit ćemo također s daljnjim osnaživanjem pravosudnih tijela kako bi bila još učinkovitija u otkrivanju i kažnjavanju ratnih zločina. Hrvatska će i dalje imati jednu od najvećih graničnih policija u Europskoj uniji s 6700 policajaca. Nakon modernizacije zrakoplovstva, nastavit će se i s unaprjeđenjem kopnene vojske i mornarice. U Strateški program Europske unije integrirat će se prioritete koji odražavaju hrvatske nacionalne interese i pridonose dobrobiti hrvatskog društva i gospodarstva.

CILJEVI:

5.1. Sigurne granice i unutarnja sigurnost

Štitit će se granicu, jačati utjecaj Hrvatske u Europi i svijetu te biti pouzdana saveznica u okviru NATO-a i Europske unije. Nastavit ćemo jačati kapacitete granične policije radi što učinkovitijeg suzbijanja ilegalnih migracija. Dodatno ćemo unaprijediti materijalna prava hrvatskih policajaca, ulagati u opremanje policije i unaprjeđenje infrastrukture.

- Dodatno će se osnažiti suradnju s našim saveznicima i partnerima te s europskim agencijama (FRONTEX, Europol, EU-LISA, EUAA).
- Nastavit će se s ulaganjem u izgradnju vlastite optičke mreže i dodatne opreme te na taj način unaprijediti postojeće kapacitete e-nadzora duž cijele zelene granice.
- Intenzivirat će se provedbu postojećih mjera protiv krijumčara i trgovaca ljudima, razbiti njihov poslovni model i stati na kraj njihovoj nekažnjivosti.
- Razminirat će se preostalih 89 km² minski sumnjivog područja do 2026. godine. Time će Hrvatska u potpunosti biti očišćena od mina.
- Osigurat će se nabavu dvaju novih protupožarnih zrakoplova (kanadera) i rezervnih dijelova vrijednosti veće od 100 milijuna eura bespovratnim europskim sredstvima, čime Hrvatska doprinosi i uspostavi trajnih europskih protupožarnih kapaciteta.
- Snažno će se nastaviti s aktivnostima za rješavanje sudbine nestalih osoba u Domovinskom ratu te s istraživanjem i procesuiranjem ratnih zločina, što su naše trajne nacionalne zadaće.

5.2. Moderna vojska

Nastavit će se s unaprjeđenjem sustava domovinske sigurnosti uz modernizaciju policije, vojske, vatrogastva, civilne zaštite i drugih žurnih službi

- Vlada će vratiti Hrvatsku vojsku u Beli Manastir, obnoviti zapuštenu vojarnu te stvoriti uvjete za smještaj, život i rad do 800 pripadnika Hrvatske vojske.
- Nastavit će se s modernizacijom i opremanjem postojećih kapaciteta Hrvatske vojske uz uporabu najmodernijih savezničkih tehnologija i opreme te oslanjanje na domaću obrambenu industriju.
- Opremit će se Hrvatsku ratnu mornaricu višenamjenskim brodom povećane autonomije i sposobnosti.
- Jačat će se kapacitete i samodostatnost hrvatske obrambene industrije prateći strateške europske i NATO-ove dokumente, pri čemu ćemo se koristiti jedinstvenim iskustvima Hrvatske iz Domovinskog rata.

5.3. Utjecajna Hrvatska

Na razini Europske unije djelotvorno ćemo promicati nacionalne interese te ćemo Hrvatsku uvesti u Organizaciju za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

- U Strateški program čelnika Europske unije za razdoblje od 2024. do 2029. godine ugradit će se prioritete koji odražavaju hrvatske nacionalne interese.
- Dovršit će se proces pristupanja Hrvatske Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) do 2026. godine.
- Nastavit će se pružati svu potrebnu pomoć i podršku prijateljskoj Ukrajini te prenositi jedinstvena iskustva Domovinskog rata.

5.4. Skrb o hrvatskim braniteljima i kultura sjećanja

U idućem će se mandatu nastaviti s osiguravanjem skrbi za položaj, kvalitetu života i zdravlje hrvatskih branitelja, ratnih vojnih invalida te civilnih stradalnika Domovinskog rata. Štitit će se dignitet Domovinskog rata i hrvatskih branitelja.

- Proširit će se mrežu veteranskih centara izgradnjom novih centara u Osijeku, Virovitici, Krapini, Senju i Biogradu.
- Nastavit će se rješavati sudbine nestalih osoba, s naglaskom na prikupljanju saznanja, na sustavnim izvidima i istraživanjima mogućih mjesta prikrivenih grobnica. Uložiti će se dodatne napore u daljnji razvoj i unaprjeđenje metodologije rada u procesu identifikacije posmrtnih ostataka.
- Svakom branitelju i stradalniku u potrebi omogućit će se usluge psihosocijalne i tjelesne pomoći. Tako će biti uspostavljena mreža ustanova za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata u 60 % županija u Hrvatskoj.

- Nastavit će se s projektom digitalizacije arhivske građe iz Domovinskog rata, čime će se trajno sačuvati hrvatsku povijest i istinu o Domovinskom ratu.
- Provedbom mjera aktivne politike zapošljavanja i socijalnog uključivanja hrvatskih branitelja dodjeljivat će se potpore za samozapošljavanje.
- Nastavit će se sa stambenim zbrinjavanjem stradalnika iz Domovinskog rata, njihovim administrativnim rasterećenjem, povećanjem iznosa stambenih kredita i financijskih potpora te preuzimanjem, sanacijom i kupnjom praznih stanova u vlasništvu Hrvatske i drugih pravnih osoba u državnom vlasništvu.
- Intenzivno i predano će se pratiti provedbu odredbi zakona te potrebe hrvatskih branitelja i pripadnika Hrvatskog vijeća obrane te članova njihovih obitelji. Njegovat ćemo partnerski odnos s udrugama proisteklima iz Domovinskog rata i nastaviti pružati podršku provedbi zajedničkih projekata.

5.5. Hrvati u Bosni i Hercegovini te zajedništvo domovinske i iseljene Hrvatske

Uložiti će se dodatne napore i sredstva u potporu očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata diljem svijeta. Poseban prioritet je zagovaranje europskog puta Bosne i Hercegovine, u kojoj je hrvatski narod jedan od triju konstitutivnih i ravnopravnih naroda.

- Dovršiti će se proces pristupanja Hrvatske Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) do 2026. godine.
- kontekstu brojnih sigurnosnih i gospodarskih izazova, kao članica brojnih međunarodnih i regionalnih organizacija i inicijativa (UN, OESS, Vijeće Europe, Inicijativa Triju mora, Unija za Mediteran, Srednjoeuropska inicijativa, EUMed9, Frankofonija, itd.), Hrvatska će aktivno koristiti svoje članstvo za promicanje međunarodne suradnje i zastupanje svojih nacionalnih interesa.
- Nastavit ćemo pružati svu potrebnu pomoć i podršku prijateljskoj Ukrajini te prenositi jedinstvena iskustva Domovinskog rata.
- U Strateški program čelnika Europske unije za razdoblje od 2024. do 2029. godine ugraditi ćemo prioritete koji odražavaju hrvatske nacionalne interese. Prioritet je jačanje konkurentnosti EU-a, iskorištavanje prednosti zelene, digitalne i energetske tranzicije, razvoj poljoprivrede i ribarstva, europska politika proširenja te sigurnost, obrana, migracije i vanjsko djelovanje. Poseban prioritet nam je tema demografije koja je na prijedlog Hrvatske još 2019. godine uvrštena u Strateški program, a danas je još i važnija za konkurentnost i otpornost EU-a.
- Nastavit ćemo s pružanjem podrške proširenju Europske unije prema državama u našem susjedstvu koje ispunjavaju zadane kriterije za članstvo. Poseban prioritet je europski put Bosne i Hercegovine, u kojoj su Hrvati konstitutivan narod.
- Nastavit ćemo podupirati legitimne hrvatske političke predstavnike na euroatlantskom putu Bosne i Hercegovine u njihovim zahtjevima da se promijeni izborni zakon BiH i time ispravi nepravedna praksa u biračkom procesu koja,

protivno duhu Daytonsko-pariškog sporazuma, Hrvate u BiH lišava njihova demokratskog prava da biraju svoje legitimne političke predstavnike.

- Povećat ćemo broj stipendija pripadnicima hrvatske nacionalne manjine koji studiraju u matičnim državama i u Hrvatskoj (500 do kraja mandata).
- Nastavit ćemo inzistirati da srbijanska strana ispuni preuzete obveze koje se odnose na zastupljenost pripadnika hrvatske manjine u predstavničkim tijelima.
- Nastavit ćemo pružati potporu jačanju položaja i očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata svugdje gdje žive u svijetu.
- Mjerama fiskalne politike poticat ćemo povratak hrvatskih državljana u Hrvatsku te ćemo za hrvatske državljane koji su neprekidno boravili u inozemstvu najmanje dvije godine uvesti oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak u trajanju od pet godina.
- Proširit ćemo opseg i povećati potporu projektima strateške važnosti za Hrvate izvan Hrvatske.

1. USPJEŠNA HRVATSKA

Konkurentno gospodarstvo, obrazovanje i znanost i digitalno društvo

Na početku idućeg mandata revidirat ćemo Nacionalnu razvojnu strategiju te dodatno povećati ciljeve kojima ćemo se nastojati približiti najrazvijenijim članicama Europske unije. S težnjom k izvrsnosti, konkurentnosti i inovativnosti našeg društva radit ćemo na pokretačima rasta uspješne Hrvatske. Modernizirat ćemo obrazovni sustav, koji je ključan za razvoj vještina djece i mladih za zanimanja budućnosti. Radit ćemo na konkurentnosti gospodarstva, podizanju produktivnosti, rastu industrijske proizvodnje i razvoju prometne infrastrukture. Poticati ćemo istraživanje, inovacije i izvoz te podržavati obrtništvo, održiv turizam, kulturne i kreativne industrije te IT-sektor. Razvijat ćemo tržište rada uz jasan okvir za rast prosječne i minimalne plaće. Uvažavajući potrebe hrvatskog tržišta rada, ponajprije sektora građevine te turističkih i ugostiteljskih djelatnosti, regulirat ćemo i kontrolirati sustav radnih dozvola u Hrvatskoj, uz zaštitu stranih, ali i hrvatskih radnika.

1.1. Makroekonomska i fiskalna kretanja i izgledi

Nastavit će se provedba Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za financiranje reformi i ulaganja u obrazovanju, istraživanju i inovacijama, energetici, vodoopskrbi, prometu, zdravstvenom sustavu, obnovi i drugim sektorima. Osigurat ćemo nastavak stabilnog rasta BDP-a, znatno iznad prosjeka država EU-a, čime ćemo dosegnuti najmanje 80 % prosječne razine razvijenosti Europske unije. Planiramo daljnje usporavanje inflacije na manje od 2 %.

Posebnu pozornost posvetit ćemo trajnom smanjenju udjela javnog duga u BDP-u, ispod praga od 60 %, te održavanju proračunskog manjka ispod referentne razine od 3 % BDP a do kraja srednjoročnog razdoblja. Fiskalna politika u narednom srednjoročnom razdoblju bit će usmjerena k jačanju fiskalne održivosti, vodeći istodobno računa o socijalnoj uključenosti te o jačanju konkurentnosti i otpornosti našega gospodarstva. Osigurat ćemo daljnji rast kreditnog rejtinga Hrvatske kako bi prvi put dosegnuo kategoriju A, odnosno iznadprosječnu kreditnu razinu.

Povećat će se pravednost poreznog sustava stavljajući veće težište na porezno rasterećenje rada. Uvest će se registar stanovništva zahvaljujući kojem će se moći bolje i pravednije provesti mjere socijalne politike, a građane osloboditi nepotrebnih administrativnih formalnosti.

Poticaj razvoju financijskog tržišta

Dosadašnja ulaganja države u tržišnu infrastrukturu iskoristit će se za razvoj domaćeg tržišta vrijednosnih papira privlačenjem domaćih i regionalnih stranih izdavatelja i investitora. Uvest će se mjere za poticanje novih ulagatelja i novih izdavatelja vrijednosnih papira na domaćem tržištu kapitala, uključujući mjere usmjerene na povećanje financijske pismenosti. Građanima će se nastaviti nuditi ulaganja u državne vrijednosne papire.

Osim daljnjeg oslanjanja na kreditne institucije za financiranje razvoja gospodarstva (uz poticanje jačanja konkurencije među kreditnim institucijama) poticat će se razvoj nebankarskih financijskih institucija kao izvora financiranja poduzeća na domaćem tržištu kapitala. Hrvatska banka za obnovu i razvoj više će se uključiti u financiranje strateških sektora gospodarstva i ostvarivanje strateških ciljeva zemlje, i izravno i stvaranjem preduvjeta za privlačenje privatnog kapitala iz financijskog sektora. Poduzet će se odgovarajuće mjere kako bi financijske institucije odnosno posrednici iz Europske unije koji nemaju sjedište u Hrvatskoj, a u nju znatno ulažu, mogli preseliti svoje sjedište u Hrvatsku da im se tako osiguraju jednaki uvjeti poslovanja kao u drugoj državi članici. Odredit će se vlasnička politika kako bi se jasnije i transparentnije utvrdila uloga države u upravljanju pravnim osobama u državnom vlasništvu, kao i odgovornost vlasničkih tijela uključenih u provedbu te kako bi se izričito naveli razlozi za vlasništvo u državnim poduzećima i time ojačala uloga državnog vlasništva.

Konkurentno i inovativno gospodarstvo

Tvrtkama će se pojednostavniti administrativne formalnosti i time uštedjeti više od 300 milijuna eura, što ćemo postići digitalizacijom i racionalizacijom usluga državnih i javnih tijela. Gospodarstvo će se rasteretiti za najmanje dodatnih 135 milijuna eura neporeznih i parafiskalnih nameta. Pored ostvarenih 15 milijarda eura izravnih stranih ulaganja u posljednjih pet godina nastavit će se s reformama donošenjem Nacionalnog plana za poticanje ulaganja i izmjenama Zakona o poticanju ulaganja. Povećat će se iznose novčanih potpora za privatne investicijske projekte i učiniti Hrvatsku poželjnijom investicijskom destinacijom. Kreirat će se daljnje mjere za stvaranje poticajnog poslovnog okruženja, očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta, prepoznatljivosti i produktivnosti zadruga te za razvoj poduzetništva žena. Unaprijedit će se zakonodavni okvir kojim će se povećati potpore za poduzetnike u provedbi istraživačko-razvojnih projekata. U okviru Strategije pametne specijalizacije (S3) osigurat će se poticanje privatnih istraživačko-razvojnih projekata u iznosu većem od 250 milijuna eura.

Donijet će se Nacionalni plan industrijskog razvoja i poduzetništva do 2027. godine i provoditi mjere koje pridonose otpornosti industrije i poduzetništva, poticanju produktivnosti i nulte neto emisije industrije i poduzetništva. Promicat će se razvoj vještina, ulaganje u strateške sektore i uključivanje u globalne lance vrijednosti. Putem aktivnosti Europskih digitalnih inovacijskih centara malim i srednjim poduzećima pružat će se besplatne usluge iz područja inovacija, digitalizacije proizvoda i razvoja digitalnih vještina. Povećat će se konkurentnost hrvatskog poduzetništva na međunarodnom tržištu pomoću potpora za nastup na međunarodnim sajmovima i

potpora za uvođenje normi za certifikaciju proizvoda, usluga i procesa, i to u iznosu od najmanje 50 milijuna eura.

Turizam

Zakonom o turizmu osigurat ćemo daljnju decentralizaciju upravljanja destinacijama na temelju transparentnih pokazatelja, kao i ciljana ulaganja u javnu infrastrukturu i poticanje ulaganja poduzetnika koja doprinose razvoju održivog turizma. Pozicionirat će se obiteljski smještaj kao dodanu vrijednost hrvatskog turizma i sustavno ćemo ulagati u poboljšanje kvalitete i brendiranje smještaja kod domaćina. Nastavit će se sufinancirati projekte koji doprinose razvoju cjelogodišnjeg turizma s naglaskom na zdravstveni, sportski i kongresni turizam, enogastronomiju i nautiku. Proširenjem Hrvatske turističke kartice na povoljnije usluge u velikom broju turističkih atrakcija i ugostiteljskih objekata učinit će se turističke sadržaje domaćim turistima cjenovno dostupnijima. Usmjerit će se sustav turističkih zajednica na aktivnosti upravljanja destinacijom i financiranjem projekata koji doprinose cjelogodišnjem turizmu, osobito u slabije razvijenim destinacijama i na kontinentu.

1.2. Razvoj tržišta rada

Prosječna mjesečna neto plaća dosegnut će 1600 eura, a minimalna bruto plaća 1250 eura. Potaknut će se otvaranje 125 tisuća novih radnih mjesta i dostići stopu zaposlenosti od 75 % te će se za to uložiti 700 milijuna eura putem mjera aktivne politike zapošljavanja. Stopu nezaposlenosti smanjit će se ispod 5 %, a stopu nezaposlenosti mladih ispod 10 %. Radi poticanja dugoročnog zaposlenja, osobito mladih, povećat će se broj ugovora na neodređeno, a udjel ugovora na određeno spustiti ispod 15 %. Redefinirat će se uvjete obavljanja studentskih poslova te omogućiti studentima priznavanje njihova rada u staž mirovinskog osiguranja. Radi stjecanja potrebnih vještina i veće produktivnosti koje zahtijevaju tehnološke i druge promjene na tržištu rada poticat će se uključivanje najmanje 90 tisuća zaposlenih i nezaposlenih osoba u cjeloživotno obrazovanje.

S obzirom na pozitivne trendove na tržištu rada poticajnim će se mjerama intenzivirati povratak hrvatskih državljana iz drugih zemalja. Kako bi se još bolje povezano potrebe tržišta rada s obrazovnim sustavom, dodatno će se ojačati povezanost tržišta rada i obrazovnog sustava daljnjim razvojem Portala za napredno praćenje tržišta rada. Nastavit će se poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom, za što će se osigurati više od 100 milijuna eura, a na tržište rada uključiti još 6 000 osoba. Osnovat će se posebni Ured Vlade za socijalno partnerstvo, čime će se dodatno unaprijediti razina socijalnog dijaloga. O snažit će se integraciju stranih radnika na hrvatsko tržište rada programima učenja hrvatskoga jezika i njihovim pravovremenim informiranjem o njihovim pravima i obvezama na tržištu rada. Produžit će se rok važenja dozvole za privremeni boravak digitalnih nomada na 18 mjeseci.

1.3. Moderan sustav odgoja, obrazovanja i znanosti

Odgoj i obrazovanje

Osigurat će se mjesto u vrtiću za svako dijete u Hrvatskoj do 2030. godine. Produljit će se obvezno obrazovanje u dječjem vrtiću od pedagoške godine 2028./2029. za svu djecu stariju od četiri godine. Osigurat će se pristupačniju cijenu vrtića za roditelje povećanjem sufinanciranja rada vrtića u godišnjem iznosu od 100 milijuna eura.

Ulaganjem od 1,5 milijarda eura u osnovne škole omogućit će se svim učenicima osnovnih škola pohađanje nastave u jednoj smjeni od školske godine 2027./2028. te uvođenje cjelodnevnih škola. Time će se školski dan obogatiti raznovrsnim oblicima učenja, izbornim izvanastavnim i izvanškolskim aktivnostima, osigurati sveobuhvatan razvoj učenika te omogućiti kvalitetnije obiteljsko vrijeme nakon škole. Svako osnovnoj školi osigurat će se sportsku dvoranu i pripadajuća sportska igrališta. Ulaganjem u školske kuhinje i blagovaonice omogućit će se kuhane obroke za sve učenike osnovnih škola.

Promicat će se upis obrazovnih programa za deficitarna zanimanja i zanimanja budućnosti kojima se učenike usmjerava i priprema za ulazak na tržište rada. Time će im se pružiti praktična znanja i vještine potrebne za konkurentno zapošljavanje, daljnje obrazovanje i stjecanje temeljnih kompetencija, što potiče gospodarski rast i inovacije u društvu. Poticati će se stjecanje i unaprjeđenje vještina za obrtništvo i poduzetništvo. U tu svrhu jačat će se strukovno obrazovanje, dodjeljivati potpore gospodarskim subjektima koji provode naukovanje te dodjeljivati stipendije učenicima koji se obrazuju u deficitarnim obrtničkim zanimanjima. Osim toga, poticati će se rad učeničkih zadruga, vježbeničkih tvrtki i studentskih inkubatora, za što će se izdvojiti 68 milijuna eura. Povećat će se broj učenika u gimnazijskim programima, što je preduvjet jačanju sveučilišnog visokog obrazovanja.

Kako bi se odgovorilo na rastuću potrebu brige za mentalno zdravlje mladih, osnovat će se mreže mobilnih timova za brigu o mentalnom zdravlju učenika i studenata. Daljnjim ulaganjima od 100 milijuna eura u specijalizirane centre za odgoj i obrazovanje učenicima s teškoćama omogućit će se stjecanje znanja, razvijanje sposobnosti i vještina te oblikovanje stavova potrebnih za budući život i rad i/ili nastavak obrazovanja. Kako bi se učenicima s teškoćama pružila veća podrška za daljnju inkluziju, u cjelodnevnoj školi osigurat će se bolje materijalne i kadrovske uvjete za rad s njima.

Osnovat će se nacionalni kamp za rad s darovitim učenicima i stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika. Definirat će se minimalnu satnicu učeničkog rada. Programima cjeloživotnog obrazovanja osigurat će se da pojedinci budu spremni za izazove suvremenog društva i tržišta rada te da kontinuirano unaprjeđuju svoje vještine i znanja tijekom cijeloga života. Radi boljeg prepoznavanja i valoriziranja različitih oblika učenja i stjecanja znanja i vještina izvan formalnih obrazovnih institucija uspostaviti će se kvalitetan sustav vrednovanja neformalnog i informalnog učenja.

Kako bi se povećala atraktivnost Hrvatske za privlačenje velikih stranih kompanija ili sjedišta europskih agencija, u čemu je preduvjet mogućnost školovanja djece u međunarodnoj školi, pokrenut će se postupak za otvaranje Europske škole u Zagrebu.

Visoko obrazovanje i znanost

Programskim financiranjem potaknut će se usklađivanje studijskih programa i upisnih kvota s potrebama tržišta rada, s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom i s preporukama za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, osnaživanjem digitalne kompetencije nastavnika za poučavanje te potpunom uspostavom digitalnog registra diploma unaprijedit će se kvalitetu visokog obrazovanja, za što će se do 2026. godine uložiti 84 milijuna eura. Poticat će se mobilnost studenata i profesora, međunarodnu suradnju sveučilišta te pokretanje združenih studija preko alijansi europskih sveučilišta. Nastavit će se s ulaganjem u izgradnju nove infrastrukture studentskih domova i modernizaciju postojeće, što će većem broju studenata osigurati smještaj u studentskom domu. Uspostavit će se mrežu studentskih poliklinika, čime će se osigurati primarnu i specijalističku zdravstvenu skrb u mjestu studiranja. Dodjeljivat će se socioekonomske i STEM stipendije za poticanje izvrsnosti studenata. Nastavit će se s unaprjeđivanjem položaja romske nacionalne manjine, kao i sa stipendiranjem njezinih pripadnika.

U suradnji s visokim učilištima radit će se na povećanju broja studenata na studijskim programima koji pridonose obrazovanju stručnjaka u područjima koja su osobito važna za dostupnost i kvalitetu socijalnih usluga, poput logopeda, edukacijskih rehabilitatora i socijalnih pedagoga. Razvit će se nove međuinstitucionalne suradničke projekte mladih znanstvenika kojima će se stvoriti uvjeti za izvrsnost, karijerno napredovanje te temelj za buduću veću međunarodnu prepoznatljivost. Pokrenut će se novi programski okvir za ciljana znanstvena istraživanja i razvoj inovativnih tehnologija budućnosti. U suradnji znanstvene zajednice i gospodarstva pokrenut će se projekti razvoja novih tehnologija poput robotike, umjetne inteligencije, računarstva visokih performansi, kvantnih komunikacija, bioinformatike, farmakogenomike i personaliziranih lijekova.

Financirat će se projekte istraživanja i primjene novih tehnologija iz područja brige o zdravlju, sigurnosti, zelene i čiste energije, održive hrane, razvoja mikroprocesora i drugih strateških područja. Osnovat će se institut za tehničke znanosti koji će se baviti naprednim primijenjenim istraživanjima iz područja pametnog i zelenog prometa, svemirskih tehnologija i niskougličnih izvora energije. Hrvatska će pristupiti Konvenciji o osnivanju Europskog sveučilišnog instituta za što su već poduzeti koraci, što će studentima i istraživačima omogućiti uključivanje u neke od najprestižnijih doktorskih i poslijedoktorskih studija iz područja društvenih znanosti. Osim toga, time će se povećati znanstvena izvrsnost, osigurati uključivanje hrvatskih znanstvenika u međunarodne mreže dok će se polaznicima programa pružiti kvalitetno obrazovanje što će pridonijeti napretku zemlje.

1.4. Upravljanje državnom imovinom i prostorno uređenje

U središte upravljanja stavit će se sve nekretnine strateške važnosti od čije se uporabe ili raspolaganja može očekivati znatna gospodarska, financijska, razvojna ili društvena korist za Hrvatsku. Utvrdit će se financijski i nefinancijski ciljevi i indikatori (KPI) za poduzeća u državnom vlasništvu, čime će se povećati efikasnost i naglasiti uloga države kao aktivnog vlasnika. Unaprijedit će se i koordinacija i dijeljenje informacija na državnoj razini te osnažiti uloga i odgovornost nadzornog odbora i uprave poduzeća za poslovanje poduzeća u državnom vlasništvu. Pritom će se primanje članova uprava nastojati povezati s ostvarenim rezultatom te staviti naglasak na profesionalizaciju i povećanje neovisnosti. Rješenje koje će se predložiti bit će usklađeno s potrebama države, ali i najboljom svjetskom praksom (zemalja članica OECD-a).

Transformacijom planova nove generacije i pretvorbom analognih planova u digitalne u potpunosti ćemo uspostaviti sustav prostornog planiranja. Uspostaviti će se sustav koordinacije za provedbu decentraliziranog modela upravljanja nekretninama u državnom vlasništvu. Izradit će se novu desetogodišnju Strategiju upravljanja nekretninama i pokretninama u državnom vlasništvu. Definiranjem strateških projekata pripremat će se atraktivna zemljišta i objekte za novi investicijski ciklus u zelene i održive nekretnine prema najvišim svjetskim standardima. Projektnim pristupom omogućit će se pripremu i provedbu strateških projekata u svim razvojnim fazama primjenjujući suvremene razvojne metode.

Radi potpunog suzbijanja nezakonite gradnje intenzivirat će se mjere prevencije i sankcioniranja svih prekršitelja. Novim Zakonom o prostornom uređenju onemogućit će se bespravnu gradnju, a omogućiti bolje planiranje prostora. Donijet će se prostorni plan isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru kao prostorni plan posebnih obilježja državne razine. Prostorni plan isključivog gospodarskog pojasa vitalno je važan za Hrvatsku jer će odrediti smjer gospodarskog korištenja tog prostora kao i njegovu zaštitu. Do kraja 2030. dovršit će se iznimno opsežan posao ažuriranja katastarskih i zemljišnoknjižnih podataka, što je preduvjet za učinkovito funkcioniranje tržišta nekretnina te za kvalitetno prostorno planiranje i gradnju. Ažurnim i pouzdanim podacima omogućit će se građanima, javnom i privatnom sektoru dostupnost ažurnih podataka u realnom vremenu, ali i pridonijeti razvoju poduzetništva, unapređenju poslovnog okruženja te rastu investicija.

1.5. Digitalna i zelena tranzicija društva, industrije i poduzetništva

Ojačat će se Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost i još snažnije ga povezati s poduzetništvom kako bismo gospodarstvu omogućili sposobnost obrane od rastućih sigurnosnih prijetnji iz kibernetičkoga prostora. Sufinancirat će se izgradnju najmodernije svjetlovodne pristupne komunikacijske infrastrukture u slabije naseljenim područjima gdje nema dostatnog komercijalnog interesa i time osigurati pristup brzom i stabilnom internetu za više od 200 000 dodatnih kućanstava diljem Hrvatske. Uspostaviti će se Digitalni poštanski kovčežić, kojim ćemo građanima omogućiti jedinstven kanal primanja digitalne pošte. Time ćemo omogućiti ekološki održivu, bržu, jeftiniju i sigurniju dostavu velikoga broja poštanskih pošiljki. Radi ubrzavanja i

povećanja sigurnosti prometa modernizirat će se telekomunikacije željezničke mreže u Hrvatskoj uvođenjem modernih komunikacijskih sustava kao preduvjeta automatizacije. Nastavit će se poticati projekte istraživanja i razvoja novih digitalnih i ekoloških održivih proizvoda i usluga u kojima uporaba novih tehnologija i znanja treba dovesti do daljnje zelene tranzicije, ali i do jačanja izvoza visokotehnoloških proizvoda razvijenih i proizvedenih u Hrvatskoj.

Uspostavit će se jedinstveno upravno mjesto u više od tisuću poštanskih ureda dostupnih u 800 naseljenih mjesta, na kojima će se građanima omogućiti korištenje svih usluga države – od podnošenja zahtjeva prema tijelima državne uprave do izdavanja svih vrsta dokumenata. Time će usluge države postati još jeftinije i dostupnije svim građanima, a posebno onima na slabije naseljenim i ruralnim područjima Hrvatske. Uspostavit će se mobilnog virtualnog operatora kritičnih komunikacija u državnom vlasništvu, kojim će se svim žurnim službama i onima koji sudjeluju u otklanjanju kriza, omogućiti moderna i u svim uvjetima dostupna podatkovna i glasovna komunikacija.

Radi brže i jednostavnije uspostave novih, sigurnih i ekološki prihvatljivih digitalnih usluga nastavit će se razvijati Centar dijeljenih usluga kao državni oblak smješten u dva najmodernija podatkovna centra na različitim potresnim zonama Hrvatske i još snažnije konsolidirati i zaštititi državnu informacijsku infrastrukturu. Donijet će se Nacionalni plan za razvoj umjetne inteligencije te olakšati i poticati razvoj usluga temeljenih na umjetnoj inteligenciji uz istovremeni razvoj okruženja koje će osigurati da se umjetna inteligencija rabi pouzdano i sigurno. Razvijat će se više digitalnih usluga koje prate gospodarstvo, jačati konkurentnost digitalnih i kreativnih industrija te dati podršku digitalizaciji malog i srednjeg poduzetništva. Bespovratnim poticajnim sredstvima potaknut će se poduzeća na primjenu pametnih rješenja i digitalnih alata u proizvodnim procesima i poslovanju. Za poduzeća prerađivačke industrije koja provode tranziciju radi postizanja nulte stope emisija uspostaviti će se poseban program jamstava vrijedan 50 milijuna eura. Poticati će se mala i srednja poduzeća na edukaciju i osposobljavanje vlastitih zaposlenika, posebice inženjera i voditelja projekata, i to jačom suradnjom s akademskom zajednicom i obrazovnim institucijama, za što ćemo osigurati 10 milijuna eura.

1.6. Prometno povezivanje Hrvatske

Radi modernizacije željezničkoga prometa u idućih 10 godina uložiti će se 6 milijarda eura u željezničku infrastrukturu. Ulaganja će biti usmjerena u izgradnju nove te u obnovu i rekonstrukciju postojeće željezničke mreže, kao i na nastavak nabave novih vlakova (niskopodnih i baterijskih). Završiti će se provedbu započetih cestovnih projekata s naglaskom na kapitalne projekte – izgradnju brzih cesta, obilaznica te dionica na Jadransko-jonskom koridoru. Uvesti će se elektroničku naplatu cestarine na autocestama diljem Hrvatske, bez zaustavljanja vozila i s beskontaktnim načinima plaćanja, što će skratiti vrijeme putovanja.

Diljem Jadrana nastavit će se s renesansom obale i s ulaganjima u izgradnju i dogradnju luka državnog, županijskog i lokalnog značaja, a financirat ćemo izgradnju i 2 tisuće komunalnih vezova. Radi osiguranja opće upotrebe pomorskog dobra, zaštite javnog

interesa i očuvanja jednog od najvrjednijih prirodnih resursa osnažit ćemo sustav upravljanja pomorskim dobrom. Izgradit će se nove luke nautičkog turizma koje će biti zelene i potpuno digitalizirane marine te središte nekih od najnovijih tehnologija u pomorstvu. Nastavit će se obnovu flote brodova lučkih kapetanija i time ojačati sustav traganja i spašavanja na moru. Provedbom infrastrukturnih projekata razvijat će se luke na unutarnjim plovnim putevima. Jačat će se sigurnost i zaštitu okoliša vodnih putova kako bi se maksimalno iskoristilo potencijal Hrvatske za promet unutarnjim vodnim putevima, što je, u kombinaciji sa željezničkim intermodalnim prometom, jedan od ekološki najprihvatljivijih vidova prometa.

Nastavit će se provedba infrastrukturnih projekata kojima je cilj modernizacija infrastrukture zračnih luka, podržati razvoj i modernizacija aerodroma i površina za slijetanje i uzlijetanje s posebnim naglaskom na dekarbonizaciju i digitalizaciju svih procesa u zračnim lukama. Usvojit će se logistički koncept za Hrvatsku kojim ćemo definirati lokacije i izgraditi nove multimodalne terminale te razviti novi intermodalni pravac Zagreb–Rijeka sa spojem na budući terminal Krk. Taj pravac uključivat će novu dvokolosječnu nizinsku prugu Zagreb–Rijeka po trasi određenoj studijama izvodljivosti, zatim most i vijadukt Krk sa spojnim prugama i cestovnim prometnicama, lučki terminal na otoku Krku i kargocentar Zagreb. Iskoristit će se prometni položaj Hrvatske za daljnji razvoj logističkih centara, osobito na koridorskim prugama. U tijeku je rad na nacionalnom logističkom konceptu koji će biti temelj za daljnja ulaganja, a kojim će biti definirana područja koja bi bila optimalna za izgradnju logističkih centara. Sredstva bi se dodjeljivala na temelju javnih poziva i za tu su namjenu već osigurana određena sredstva iz europskih fondova. Tim projektima namjeravamo snažno razvijati Luku Vukovar te što bolje iskoristiti jedinstven položaj Hrvatske, koja povezuje Jadran i Dunav. Osigurat će se nabavu i gradnju novih brzih putničkih brodova – katamarana na električno-solarni pogon – koji će imati nultu stopu štetnih emisija CO₂, za su osigurana i sredstva iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

1.7. Kultura, kulturne i kreativne industrije

Provest će se reformu zakonodavnog okvira za obavljanje umjetničke djelatnosti, unaprijediti status umjetnika, olakšicama stimulirati tržište umjetnina i umjetnicima osigurati prostor za rad. Izmjenama Zakona o audiovizualnim djelatnostima omogućit će se dodatno financiranje radi poticanja investicija u audiovizualnu djelatnost i ostale kulturne i kreativne industrije. Po uzoru na Hrvatski audiovizualni centar osnovat će se Centar za knjigu kao neovisnu agenciju koja će promicati knjigu i čitanje. Razvijat će se nove programe potpore razvoju publike uključujući i „kulturnu iskaznicu“ namijenjenu srednjoškolcima, koja će im osigurati financiranje ulaznica za kulturna događanja, kupnju knjiga i pristup drugim kulturnim sadržajima. Nakon uspostave portala e-Kultura uspostaviti će se i Nacionalni arhivski informacijski sustav i sustav e-Konzervatorske podloge. Osigurat će se sredstva za nastavak digitalizacije filmske baštine nabavom opreme, dodatnim zapošljavanjima i edukacijom djelatnika, a osigurat će se i jačanje i autonomija Hrvatske kinoteke. Donijet će se novi zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine, dovršit će se cjelovitu obnovu kulturne baštine stradale u potresu i provesti projekte energetske obnove kulturne baštine.

2. VITALNA HRVATSKA

Kvalitetan život, demografska obnova, djeca i mladi

Radi izgradnje vitalnog društva prioritet je omogućiti kvalitetniji život svim građanima, što ćemo postići nastavkom reforme mirovinskog i socijalnog sustava, povećanjem mirovina, politikom ravnomjernog regionalnog razvoja te populacijskim, stambenim i drugim politikama koje trebaju pridonijeti demografskoj obnovi Hrvatske. Poseban prioritet nam je jačanje obitelji kao nukleusa hrvatskoga društva, uz jačanje i zaštitu svakog njezina člana. Radit će se na kvalitetnom obrazovanju te na ekonomskom osamostaljivanu mladih, uključujući njihovo zapošljavanje na neodređeno vrijeme koje je ključ njihove financijske stabilnosti i kreditne sposobnosti.

2.1. Osnaživanje obitelji i podrška mladima

Udvostručit će se jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete. Za svako rođeno dijete majke će dobiti godinu dana mirovinskog staža: za snižavanje dobne granice i za izračun mirovine. Povećat će se novčane naknade za korištenje prava na roditeljski dopust zaposlenih i samozaposlenih roditelja. Povećat će se naknade za nezaposlene korisnike i korisnike izvan sustava rada (nezaposlene majke). Udvostručit ćemo trajanje plaćenog očinskog dopusta na 20, odnosno 30 radnih dana. Proširit će se broj partnera e-Dječje kartice i osigurati regionalnu dostupnost usluga, pri čemu ćemo uvesti i znatne popuste na brojne javne usluge, 20 % za obitelji s dvoje djece, 30 % za one s troje djece, 40 % za one s četvero djece i 50 % za one s petero i više djece. Povećat će se osnovicu izračuna naknade plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog njege oboljelog djeteta mlađeg od tri godine, čime će iznos naknade biti primjereniji stvarnim potrebama roditelja. Povećat će se iznose doplatka za djecu za sve skupine korisnika.

Nastavit će se s razvojem centara za mlade u svakoj hrvatskoj županiji, a osnovat će se i Nacionalni centar za mlade. Aktivnostima novoosnovanog Obiteljskog centra osigurat će se ravnomjieran regionalni pristup programima podrške roditeljstvu radi unaprjeđenja dobrobiti djece te optimizacije njihova razvojnog potencijala. Nastavit će se ulaganja u poboljšanje materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima i opremanje dječjih igrališta na javnim površinama. Sufinancirat će se provedba edukativnih, kulturnih i sportskih aktivnosti djece predškolske dobi i djece od I. do IV. razreda osnovne škole. Donijet će se Nacionalni program za djecu i mlade u digitalnom okruženju za razdoblje od 2024. do 2026. godine i Nacionalni program za mlade od 2026. do 2030. godine radi daljnjeg stvaranja poticajnog okruženja za razvoj mladih.

Nastavit će se sufinancirati smještaj studenata u privatnom smještaju kako bismo olakšali studentski život redovnim studentima. Poticat će se financijsku i medijsku pismenost djece i mladih. Podići će se minimalnu studentsku satnicu na 7,81 eura.

2.2. Briga o umirovljenicima i djelotvoran sustav socijalne skrbi

Briga o umirovljenicima i starijim osobama

Nastavit ćemo ulaganja u Centre za starije osobe i razvoj izvaninstitucijskih usluga i aktivnosti za starije osobe diljem Hrvatske. Do kraja mandata povećat će se mirovine za najmanje 30 % te će na kraju mandata prosječna sveukupna mirovina iznositi najmanje 750 eura. Redefinirat će se model usklađivanja visine mirovina u odnosu na porast plaća i rast potrošačkih cijena promjenom formule za usklađivanje mirovina u omjeru 85:15 prema povoljnijem indeksu, a radi osiguravanja većeg omjera prosječne sveukupne mirovine u prosječnoj plaći. Osigurat će se i uvođenje godišnjeg dodatka za umirovljenike, pri čemu će se voditi računa o uspostavljanju ravnoteže između solidarne preraspodjele sredstava i prethodnih uplata u mirovinski sustav. Nastavit će se poticati dobrovoljni dulji ostanak u svijetu rada nakon 65. godine putem redefiniranog modela povećanja mirovine za svaki mjesec kasnijeg umirovljenja, tzv. bonifikacije. Izmjenama zakona omogućit će se rad na pola radnog vremena i umirovljenim obrtnicima, a drugim samostalnim obveznicima uplate doprinosa uz istovremenu isplatu mirovine kako bismo što većem broju umirovljenika omogućili ostvarivanje dodatnog prihoda.

Djelotvoran sustav socijalne skrbi

Do kraja mandata povećat će se socijalne naknade za 30 % i to: naknadu roditelju/njegovatelju/njegovatelju, naknadu za rad udomitelja, jednokratnu naknadu, naknadu za osobne potrebe, naknadu za redovito studiranje korisnicima prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja. Povećat će se osnovicu Naknade za socijalno ugroženog pojedinca (ZMN) sa 150 na 200 eura. Naknadu za ugroženog kupca energenata nastavit će se isplaćivati u uvećanom iznosu od 70 eura. Snažnije uključivanje ranjivih skupina u tržište rada potaknut će se i preko novog institucionalnog okvira za razvoj Društvenog poduzetništva i financiranje aktivnosti društvenih poduzetnika putem programa ESF+. Nakon provedbe sveobuhvatne dijagnostike siromaštva i socijalne isključenosti kreirat će se ciljane i učinkovite mjere namijenjene najranjivijim skupinama društva kako bismo stopu siromaštva smanjili na ispod 15 %.

Reformom sustava socijalne skrbi nastavit će se zapošljavati stručnjake i osnaživati kapacitete u sustavu: zaposlit ćemo više od 200 socijalnih mentora koji će osiguravati podršku dugotrajno nezaposlenim i socijalno ugroženim građanima. Osigurat će se ravnomjeran pristup integriranim uslugama sustava socijalne skrbi, zdravstva te odgoja i obrazovanja za djecu i obitelji u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. U sustavu vještačenja osoba s invaliditetom zakonskim će se izmjenama omogućiti jedinstven nalaz i mišljenje koje će vrijediti u svim sustavima za koje se provodi vještačenje. Omogućit će se uslugu asistenata osobama čiji roditelji imaju status roditelja/njegovatelja uvođenjem usluge odmor od skrbi. Radi povećanja dostupnosti javnih usluga snažnijom će se provedbom projekta pristupačnosti, kojim se uklanja arhitektonske barijere za pristup osobama s invaliditetom, s naglaskom na zdravstvene, socijalne i obrazovne ustanove, razvijat će se društvo jednakih mogućnosti.

2.3. Ravnomjerni regionalni razvoj Hrvatske

Usmjerit će se više od 2 milijarde eura u društvenu i gospodarsku revitalizaciju svih dijelova Hrvatske, s naglaskom na područja s razvojnim posebnostima, uključujući brdsko-planinska, potpomognuta i otočna područja. Poticanjem industrija nove generacije te stvaranjem novih radnih mjesta s konkurentskim plaćama u Jadranskoj, Panonskoj i Sjevernoj Hrvatskoj pridonijet će se zaustavljanju negativnih demografskih trendova. Nastavit će se razvijati partnerstvo s općinama, gradovima i županijama utemeljeno na četirima načelima: iskrenom dijalogu, funkcionalnoj i fiskalnoj decentralizaciji te projektnoj suradnji, koja je ključna za usmjeravanje nacionalnih i europskih sredstava za razvojne projekte. Proces decentralizacije i osnaživanje financijskih kapaciteta županija, gradova i općina temelj su ravnomjernog razvoja svih krajeva Hrvatske. Nastavit će se praksu redovitih sastanaka s Hrvatskom zajednicom županija i predstavnicima Udruge gradova i Hrvatske zajednice općina. Uz nastavak Projekta Slavonija, Baranja i Srijem, Projekta Sjever te jačanja programa za razvoj Dalmatinske zagore, Gorskog kotara, Like, Banovine i Karlovačke županije, uspostaviti će se razvojni okvir za razvoj Neretve, Bukovice i Ravnih kotara te drugih dijelova Hrvatske.

Naglaskom na razvoj 22 urbana područja koja su motori razvoja županija i realizacijom više od 200 projekata urbanizirat će se, ozeleniti i dodatno osuvremeniti svi krajevi Hrvatske s rekordnih 680 milijuna eura, a na dobrobit 68 % stanovništva Hrvatske koje živi na tim područjima. Sredstva će se usmjeriti za digitalne i zelene gradove: projekte čiste urbane mobilnosti, nova digitalna rješenja, razvoj poduzetničkih ideja mladih, revitalizaciju i prenamjenu napuštenih područja te povećanje energetske učinkovitosti zgrada. Nacionalnim sredstvima nastavit će se voditi posebnu brigu o otocima, a novim zakonom pokrenut će se suvremene programe prilagodbe klimatskim promjenama, za zaštitu otočnih posebnosti te za upotrebu obnovljivih izvora energije radi stvaranja održivih hrvatskih otoka.

U okviru novog Operativnog programa za nacionalne manjine, usvojiti će se višegodišnji Program za financiranje projekata lokalne infrastrukture, ruralnog razvoja, poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, kao i Program unaprjeđenja infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima romske nacionalne manjine. Financirat će se također programi obrazovanja, kao i razvoj zdravstvenih i socijalnih usluga za sve, pri čemu će se naglasak staviti na ruralne i otočne sredine te na područja naseljena nacionalnim manjinama.

2.4. Promicanje amaterskog i profesionalnog sporta

Uvažavajući ulogu trenera u razvoju sporta, nastavit će se sa sustavnom potporom županijskim sportskim zajednicama za stručni rad i poboljšanje materijalnih uvjeta za provedbu programa za djecu i mlade do 18 godina. Osigurati će se financiranje zdravstvenog pregleda sportaša do 18 godina. Nastavit će se s ulaganjima u sportske objekte od nacionalnog interesa te u sportsku infrastrukturu radi jednake dostupnosti sportskih sadržaja i programa svim građanima, a posebice djeci i mladima. Država će poduprijeti izgradnju stadiona na Maksimiru i obnovu Poljuda, koji su proglašeni

sportskim građevinama od nacionalnog interesa. Pristupit će se i osnivanju nacionalnog centra za razvoj vodenih sportova u Republici Hrvatskoj.

Povećat će se iznose za nacionalnu sportsku stipendiju i državne nagrade za vrhunska sportska postignuća te nastaviti subvencioniranje školarina. Ulaganjima od gotovo 40 milijuna eura iz europskih fondova Hrvatsku će se brendirati kao destinaciju sportskog aktivnog turizma.

3. PRAVEDNA HRVATSKA

Transparentne institucije, pristupačnije zdravstvo i dostupno stanovanje

Nakon rekordnog povećanja plaća u sustavu državne uprave nastavit će se s poboljšanjem materijalnih uvjeta pravosudnih dužnosnika, uvesti objektivno usklađivanje i stupnjevanje plaća prema razinama sudova odnosno državnog odvjetništva. Nastavit će se i s obnovom pravosudne infrastrukture, jačanjem svih institucija i neovisnosti pravosuđa i vraćanjem povjerenja građana u pravosudni sustav. Nastavit će se pokrenutu reformu zdravstva, s pacijentom u središtu sustava, te povećavati održivost zdravstvenog sustava. Unaprijedit će se dostupnost zdravstvenih usluga, što izravno utječe na kvalitetu života pojedinaca omogućujući ranu dijagnostiku, efikasno liječenje i pravovremenu prevenciju bolesti, te graditi pravednije i solidarnije društvo.

Poseban su prioritet politike koje osiguravaju dostupno stanovanje, pridonose smanjenju nejednakosti i promiču socijalnu pravdu. Zbog brzog rasta cijena nekretnina i nepovoljnih uvjeta na tržištu Hrvatska se suočava s političkim izazovom pristupačnosti stanovanja, koji osobito pogađa mlade obitelji koje bi htjele kupiti svoju prvu nekretninu. Zato ćemo u sljedećem mandatu usvojiti Nacionalni plan stambene politike kojim ćemo, između ostaloga, povećati ponudu stambenih jedinica. U tu svrhu aktivirat ćemo dio nekorištenih stambenih jedinica, prenamijeniti i rekonstruirati postojeće zgrade, graditi nove stambene zgrade, povećati kapacitet studentskog smještaja i smještaja za starije osobe te smanjiti broj stanova u kratkoročnom najmu.

3.1. Neovisno pravosuđe i borba protiv korupcije

Ulaganjem u pravosudnu infrastrukturu, razvojem digitalnih rješenja i poboljšanjem materijalnog statusa pravosudnih dužnosnika i službenika povećat će se učinkovitost pravosuđa. Uvest će se e-Sudski predmet i e-Sudsku arhivu, dovršiti punu uspostavu sustava e-Komunikacija u prekršajnim predmetima i stvoriti pretpostavke za e-Sudnice. Svi sudski predmeti bit će digitalizirani, a sva će se ročišta tonski snimati. Dovršit će se platformu za javnu objavu svih sudskih odluka i nadograditi portal Sudova radi dodatne integracije elektroničkih usluga i interaktivnih alata za proceduralna prava građana. Do kraja mandata na sudovima ćemo osnovati posebne odjele za informiranje.

Unaprijedit će se statističko-analičko praćenje učinkovitosti pravosuđa i nastaviti s provedbom akcijskih planova za unaprjeđenje učinkovitosti pravosuđa kako bi se smanjio broj neriješenih i starih predmeta, ubrzao rad i spriječile zastare. Cjelovito će se urediti sustav plaća pravosudnih dužnosnika, uvesti objektivno usklađivanje plaća i stupnjevanje prema razinama sudova odnosno državnog odvjetništva. Dovršit će se najveći infrastrukturni projekt u pravosuđu – Trg pravde u Zagrebu – kako bismo okupili sva pravosudna tijela na istome mjestu i tako racionalizirali njihov rad i poboljšali njihovu dostupnost građanima. Izgradit ćemo nove trgove pravde u Velikoj Gorici, Novskoj i Rijeci. Obnovit ćemo zgrade pravosudnih tijela i proširiti kapacitete kaznenih tijela.

Donijet će se novi Zakon o zemljišnim knjigama te ukinuti mjesnu nadležnost za redovite zemljišnoknjižne predmete kako bi se rasteretili sudovi i omogućilo brže rješavanje predmeta. Uvest će se financijske odjele u upravnim sudovima kako bi u gospodarsko-financijskim predmetima mogle suditi stručne i specijalizirane osobe čime će se spriječiti odlazak u zastaru slučajeva poreznog duga i složenih gospodarskih slučajeva. Izmijenit će se Zakon o trgovačkim društvima kako bi se osigurala veća zastupljenost žena u nadzornim i upravnim odborima. Na temelju cjelovite analize Zakona o kaznenom postupku predložit će se novi zakon radi ubrzanja sudskih postupaka, posebice za kaznena djela s obilježjima korupcije. Dodatno će se osnažiti institucionalne i administrativne kapacitete kako bi se učinkovitije borili protiv organiziranog kriminaliteta te korupcije. Uložiti će se dodatne napore u provedbi Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti, tzv. zviždača, putem kontinuiranih edukacija za državne službenike, pravosudne dužnosnike, ali i predstavnike pravnih osoba u državnom vlasništvu.

Provest će se javnu kampanju o štetnosti korupcije i nastaviti s edukacijama u školama.

3.2. Sloboda medija, zaštita ljudskih prava i prava nacionalnih manjina

Jačanje povjerenja u medije

Predložit će se novi Zakon o medijima, koji će ojačati neovisnost medija, osigurati stabilno financiranje i poticati profesionalno novinarstvo, uključujući zaštitu autorskih prava novinara. Donijet će se novi Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (HRT), koji će uspostaviti nov model financiranja i omogućiti prilagodbu HRT-a suvremenim oblicima distribucije te nametnuti nove obveze proizvodnje usluga na zahtjev i ulaganja u domaće audiovizualne sadržaje. Jačati će se sigurnost novinara, proširiti mogućnosti financiranja profesionalnog novinarstva i nastaviti s aktivnostima na suzbijanju strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP tužbi). Ulagati će se u programe medijske pismenosti kako bismo naše građane učinili otpornijima na dezinformacije.

Zaštita prava nacionalnih manjina

Vlada će nastaviti promovirati kulturu tolerancije, dosljedno provoditi politiku vladavine prava i prava nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i zakonima. Vlada će također nastaviti dosljedno štiti i unaprjeđivati ljudska i manjinska prava zajamčena sklopljenim međunarodnim i međudržavnim ugovorima, sporazumima i konvencijama te Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. U skladu s Ustavom zajamčenim pravima pripadnika nacionalnih manjina, njihova će se zastupljenost u Hrvatskom saboru osigurati provođenjem članaka 16. i 17. sadašnjeg Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Odgaj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina unaprijedit će se uz dosljednu primjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o odgoju i obrazovanju pripadnika nacionalnih manjina. U skladu s odlukom Ustavnog suda, neće

se određivati donja granica broja učenika potrebnih za formiranje razrednih odjeljenja u osnovnim i srednjim školama, te usmjerenja u srednjim školama za pripadnike nacionalnih manjina. Vlada će afirmativno djelovati u pravcu primjene zakonom propisanih modela manjinskog obrazovanja.

Vlada će nastaviti unaprjeđivati zakonodavni okvir koji se odnosi na organizacije nacionalnih manjina, kojim će se regulirati organiziranje, status i djelovanje organizacija (udruga, ustanova, vijeća, predstavnika i drugih organizacijskih oblika) nacionalnih manjina.

Osigurat će se sredstva Savjetu za nacionalne manjine i Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kako bi se omogućila stabilnost rada udruga i ustanova nacionalnih manjina, koordinacija, vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te pružila mogućnost za unapređenje rada. Pored toga osigurat će se i institucionalni i materijalni uvjeti za rad kulturnih, istraživačkih i medijskih ustanova nacionalnih manjina posredstvom resornih ministarstava.

U duhu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina unaprijedit će se propisi potrebni za provedbu Operativnih programa. Osigurat će se također kontinuirana primjena odredbi Ustava, Ustavnog zakona i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u svim jedinicama lokalne samouprave u kojima su za to, prema zakonu, stečeni uvjeti u skladu s međunarodnim i međudržavnim ugovorima te konvencijama.

Vlada će se u pregovorima o sljedećem Ugovoru između Vlade i HRT-a zalagati za jačanje kapaciteta i operabilnosti redakcije za manjine na HRT-u uz uključivanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosno novinara koji imaju iskustva u izvještavanju o specifičnim, manjinskim temama. Uz to će se podupirati osnivanje i rad radija, televizije i ostalih elektroničkih medija za one manjine koje samostalno ili u savezu s drugim manjinskim zajednicama posjeduju ili razvijaju potrebne kapacitete.

Vlada će posvetiti punu pozornost primjeni Zakona o elektroničkim medijima radi adekvatnijeg sankcioniranja govora mržnje i diskriminativnog govora u medijima.

Nastavit će provoditi i unaprjeđivati Program za financiranje projekata na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina koji, u okviru novih Operativnih programa za nacionalne manjine te Ustavom zajamčenih prava nacionalnih manjina, pridonosi provedbi politike ravnomjernog razvoja. Posebna briga će se posvetiti cestovnoj i vodoopskrbnoj infrastrukturi, kao i obnovi kulturnih i sakralnih objekata te programu za unapređenje životnih uvjeta.

Osigurat će se ubrzanje programa stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskih prava usvajanjem novih načina rješavanja zahtjeva korisnika programa. Posebna će se briga posvetiti skrbi za starije s obzirom na sve lošiju demografsku strukturu nacionalnih manjina.

Vodit će se računa o zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u državnim službama u skladu s člankom 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kao

i u javnim službama u skladu s potrebama za participacijom i integracijom pripadnika nacionalnih manjina na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Vlada će u suradnji sa zastupnicima nacionalnih manjina u roku od 60 dana donijeti Operativni program za nacionalne manjine za razdoblje 2024–2028. koji postaje sastavni dio Programa Vlade, a o kojemu će se održavati mjesečne konzultacije predsjednika Vlade i zastupnika nacionalnih manjina.

Unaprijedit će se rad vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Ubrzat će se postupak upisa, osnažiti vijeća te ojačati koordinacija Vladinih tijela zaduženih za praćenje operativnih programa za nacionalne manjine. Nastavit će se s aktivnostima poticanja zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina i provesti dodatne edukacije službenika o zapošljavanju na temelju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Razvoj civilnog društva

Vlada će posebnu brigu posvetiti jačanju uloge civilnog društva i njegovih dionika kao važne komponente u ostvarenju ustavnih vrijednosti i demokratskog angažmana građana kroz njihovo organiziranje u skladu s njihovim interesima, opredijeljenima i specifičnim ciljevima. Vlada će stoga financirati programe civilnog društva, pri čemu će se oslanjati i na sredstva iz europskih fondova. Uz podršku dionicima civilnog društva koji rade na razvoju demokratske kulture i građanske participacije u odlučivanju u pitanjima od nacionalnog i lokalnog interesa, stavit će se naglasak na rezultate i rad s ciljnim skupinama, na povezivanje civilnog društva s akademskom zajednicom te na ulaganje u programe za razvoj lokalnih zajednica. Posebno će se posvećivati pozornost djelovanju udruga na području skrbi o obitelji, pružanju socijalnih usluga, radu sa starijim sugrađanima, brizi o osobama s invaliditetom i radu s beskućnicima. Isto tako, posvetit će se pozornost osnaživanju mladih i nezaposlenih na tržištu rada, brizi o žrtvama obiteljskog nasilja, kao i o popularizaciji znanosti i zaštiti okoliša, promicanju filantropije i volonterstva, te aktivnostima braniteljskih udruga i integracije pripadnika nacionalnih manjina u različite vrste društvenog djelovanja. Digitalizacijom postupka dodjele financijskih sredstava civilnom društvu, ubrzat će se i pojednostaviti dodjela sredstava i time osigurati brže i djelotvornije provođenje programa. Savjet za razvoj civilnog društva i izbor članova birat će se u skladu s utvrđenom autonomijom i najboljom europskom praksom.

Poštovanje ljudskih prava i prava vjerskih zajednica

Poštovat će se temeljna ljudska prava, vjerske slobode i prava nacionalnih manjina. Nastavit ćemo s provedbom mjera za suzbijanje međuetničkog nasilja, posebno među mladima. Svjesni velikog doprinosa civilnog društva promicanju demokracije, zaštiti ljudskih prava i aktivnog građanstva, sustavno će se ulagati u programe organizacija civilnog društva koristeći se pritom i nacionalnim i europskim sredstvima.

Nastavit će se gajiti dobre odnose sa Svetom Stolicom i ispunjavati obveze iz Vatikanskih ugovora s obzirom na važnu ulogu Crkve kroz povijest u očuvanju identiteta hrvatskog naroda i podršku koju je Sveta Stolica dala u borbi za međunarodno priznanje Hrvatske.

U tom pogledu, nastaviti ćemo voditi stalan dijalog s Hrvatskom biskupskom konferencijom. Vlada će surađivati sa svim priznatim vjerskim zajednicama kako bi nastavila pridonositi izgradnji tolerantnog društva i štitila vjerske slobode svakog građanina.

3.4. Borba protiv nasilja nad ženama, djecom i u obitelji

Nastavit će se sa širenjem sustava podrške žrtvama i svjedocima na sudovima, kao i s edukacijama pravosudnih dužnosnika i službenika u pravosudnim tijelima o pravima žrtava nasilja. Radi što bolje koordinacije, primjene, nadzora i procjene politika i mjera za borbu protiv nasilja i sprečavanje svih njegovih oblika uspostaviti će se samostalna organizacijska jedinica u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike koja će za to biti zadužena. Poseban će se naglasak staviti na sustavno prikupljanje, stratešku analizu i obradu podataka u vezi s nasiljem nad ženama i nasiljem u obitelji, kao i na međusektorsku suradnju. U Obiteljskim će se centrima u svakoj županiji pružati podršku djeci žrtvama vršnjačkog nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja. Nakon napuštanja skloništa žrtvama nasilja i djeci koja izlaze iz sustava socijalne skrbi omogućit će se dodatna financijska sredstva za najam stana ili stambeno zbrinjavanje do njihova osamostaljenja.

Radi privremenog uzdržavanja djece kojima roditelji ne plaćaju alimentaciju uspostaviti će se poseban Alimentacijski fond, a povećanom naknadom osigurati će se njihovo uzdržavanje do punoljetnosti ili do prvog stalnog zaposlenja. Radi zaštite djece žrtava nasilja, osnovati će se Dječju kuću po uzoru na Barnahus model, što je vodeći europski model zaštite prava i interesa djece žrtava te na jednom mjestu objedinjava sve relevantne službe. Donijeti će se Zakon o zaštiti djece od nasilja, kojim će se postrožiti kazne za sve oblike nasilja nad djecom, uvesti dodatni mehanizmi zaštite djece i provjere nasilnika.

Vlada će predvoditi borbu protiv svih oblika nasilja i govora mržnje u društvu te će osnažiti zakonodavni okvir o suzbijanju govora mržnje, posebice prema ranjivim skupinama i nacionalnim manjinama, jer u modernoj Hrvatskoj nema mjesta huliganskim i nasilnim ispadima, kako fizičkom nasilju, tako i govoru mržnje, bilo da je riječ o javnom prostoru, medijima, internetskim platformama ili društvenim mrežama. Poticati će se borba protiv govora mržnje i bilo kojeg oblika nasilja ulaganjem u obrazovanje, stručna savjetovanja, javne kampanje i jačanje medijske pismenosti kako bi se preventivno djelovalo. Nastavit će se ulagati potrebne napore kako bi svi koji javno šire govor mržnje ili potiču na nasilje čim prije priveli pravosudnim tijelima i bili primjereno kažnjeni.

3.5. Javna uprava

Optimizirati će se, pojednostavniti i ukinuti nepotrebne upravne procese te ih učiniti jednostavnijima za građane i javnopravna tijela. Uspostaviti će se katalog poslova i usluga državne uprave i definirati poslove koji se prioritetno trebaju unaprijediti i digitalizirati. Pojednostavniti će se administrativne formalnosti kako bi se do 2026. godine prosječno

vrijeme za njihovo obavljanje skratilo za 20 %. Uspostavit će se nov centraliziran, objektivan i anoniman sustav zapošljavanja u državnoj upravi, u kojem će se selekcija kandidata obavljati na temelju rezultata na testiranju kompetencija i vještina. Uvest će se nov i moderan sustav izobrazbe za državne službenike i namještenike te osnažiti Državnu školu za javnu upravu. Nastavit će se s potporama za funkcionalno spajanje općina i gradova i njihovo kategoriziranje prema kapacitetima. Usvojit će se novi Etički kodeks za državne službenike, donijeti prvi etički kodeks za službenike na lokalnoj razini i uvesti e-Etiku – elektronički sustav praćenja pritužbi.

3.6. Dostupniji zdravstveni sustav

Do 2028. godine u potpunosti će se dovršiti projekti financirani iz europskih sredstava u zdravstvu u području: unapređenja učinkovitosti, kvalitete i dostupnosti zdravstvenog sustava promicanja zdravih životnih navika i prevencije bolesti te novih modela skrbi za ključne zdravstvene izazove ljudskih resursa u zdravstvu e-Zdravstva infrastrukturnih projekata. Uspostavit će se nove modele zdravstvene zaštite na primarnoj i bolničkoj razini. Posebna usmjerenost bit će na ishodima liječenja i uspostavi centara izvrsnosti u zdravstvenom sustavu i zdravstvenim ustanovama, kao i u zdravstvenom turizmu, gdje Hrvatska ima velik potencijal za pozicioniranje kao regionalnog centra izvrsnosti. Nastavit će se promjene u zdravstvu koje vode jačanju primarne zdravstvene zaštite.

Uvođenjem novih djelatnosti na primarnu razinu zdravstvene djelatnosti jačat će se ulogu domova zdravlja i širiti opseg zdravstvenih usluga koje se mogu ostvariti bez uputnice (logopedska i psihološka djelatnost, fizikalna i radna terapija u domovima zdravlja, sestrinska savjetovališta, dispanzeri za mentalno zdravlje i ranu intervenciju). To je osobito važno radi prevencije i kontrole kroničnih nezaraznih bolesti, njihove rane dijagnostike, liječenja i praćenja. Nastavit će se s unaprjeđivanjem specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite na razini domova zdravlja, i to na temelju nove mreže javne zdravstvene službe, kao i primjenom modela funkcionalne integracije različitih razina zdravstvene zaštite. Intenzivirat će se primjena usluga telemedicine i nastaviti s razvojem novih funkcionalnosti radi bolje dostupnosti i podizanja kvalitete zdravstvene zaštite.

Prosječno vrijeme čekanja na bolničke dijagnostičke preglede, za koje je najavljeno smanjivanje s 400 na 270 dana, već je smanjeno na 146 dana te je cilj do 2028. godine vrijeme čekanja za sve dijagnostičke, ali i na specijalističke i elektivne postupke unutar javnog zdravstvenog sustava, smanjiti za dodatnih 30%. Nastavit će se plansku revitalizaciju zdravstvene infrastrukture. U primarnoj i bolničkoj razini: dovršit ćemo nadogradnju i modernizaciju KBC-a Zagreb, KBC-a Rijeka, izgradnju novog KBC-a Osijek, dogradnju KB-a Dubrava, dogradnju Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“, izgradnju nove Opće bolnice u Šibeniku te dnevne bolnice u Velikoj Gorici.

Promicat će se važnost aktivne brige i odgovornosti za vlastito zdravlje u svim dobnim skupinama radi povećanja očekivanog broja godina zdravog života sa sadašnjih 58,5 godina kod žena i 56,5 godina kod muškaraca na više od 64 godine kod muškaraca i više od 65 godina kod žena. Radi očuvanja zdravlja i postizanja najvišeg mogućeg

pozitivnog ishoda liječenja koristit će se svi kapaciteti i resursi ukupnog zdravstvenog sustava.

Nacionalnim preventivnim programima i programima ranog otkrivanja vodećih kroničnih nezaraznih bolesti unaprijedit će se preventivnu zdravstvenu zaštitu, posebice borbu protiv onkoloških, kardiovaskularnih te drugih kroničnih nezaraznih bolesti, s naglaskom na vodeće uzroke smrtnosti stanovništva. Podići će se standard i kvalitetu te dostupnost ortopedskih i drugih pomagala. Kako bi se pružilo potrebnu skrb za očuvanje mentalnog zdravlja, osobito mladima, provodit će se posebne programe s primjenom najboljih praksi s posebnim naglaskom na prevenciju depresije i suicida. Nastavit će se ulagati u kapacitete zdravstvenog sustava: u psihološka savjetovišta u domovima zdravlja, u dispanzere za sveobuhvatnu skrb za mentalno zdravlje i u uspostavu mobilnih timova za mentalno zdravlje u zajednici.

Sukladno donesenom Nacionalnom strateškom okviru razvoja mentalnog zdravlja nastavit će se s unaprjeđenjem i zaštitom mentalnog zdravlja te osiguranjem jednakosti pristupa skrbi za mentalno zdravlje i razvoja usluga u zajednici, što uključuje pristupačnost, sveobuhvatnost te koordiniranu skrb sukladno potrebama građana. Ovaj pristup nadovezuje se na postojeće politike, a utemeljen je na destigmatizaciji i implementaciji najboljih praksi. Unaprijedit će se prevenciju svih oblika ovisnosti uključujući ovisnost o drogama, alkoholu i nikotinu te razvijati prevenciju ponašajnih ovisnosti poput igranja igara na sreću, kockanja i klađenja, uključujući i regulaciju oglašavanja u javnom i medijskom prostoru. U okviru zdravstvene politike vodit ćemo posebno računa o mentalnom zdravlju mladih, i s obzirom na posljedice pandemije koronavirusa, a iskustva iz tog procesa koristit će nam i u slučaju novih kriza.

Međuresornom suradnjom poduprijet će se sve aktivnosti kako bi se zaštitilo najmlađe prevencijom prekomjerne uporabe računalnih igrica i interneta, koji kod djece mogu pridonijeti manjku fizičkih aktivnosti, pretilosti i socijalnoj izolaciji, potaknuti anksioznost i neku vrstu ovisnosti, te negativno utjecati na obavljanje školskih obaveza. Slaba briga o kretanju i prehrani, ovisničko ponašanje pa i propuštanje preventivnih pregleda u svijetu zdravstva objedinjeni su imenom zdravstvene (ne)pismenosti. Provodit će se mjere unaprjeđivanja zdravstvene pismenosti provedbom programa javnih ustanova u funkciji zdravlja. Provodit će se i mjere prevencije prekomjerne tjelesne mase i debljine, kako bi se građane potaknulo da više vode brigu o svom zdravlju te aktivnije i zdravije žive.

Do 2028. godine u svim će se poslovnim procesima primijeniti načelo kvalitete radi postizanja najpovoljnijeg mogućeg ishoda liječenja, sigurnosti pacijenata i djelatnika u zdravstvu. Uvest će se novi model ugovaranja zdravstvene zaštite i model financiranja zdravstvenih ustanova, koji uključuje praćenje rezultata rada preko indikatora učinkovitosti i kvalitete pruženih zdravstvenih usluga. Novi model financiranja omogućit će dugoročnu financijsku održivost i stabilnost zdravstvenog sustava. Dodatno će se unaprijediti dostupnost hitne pomorske medicinske službe i povećati broj brzih brodica na najmanje pet dodatnih lokacija. Nastavit će se s ulaganjima u ljudske resurse na svim razinama zdravstvene zaštite u javnom zdravstvenom sustavu kroz centralizirani sustav financiranja specijalizacija. Nastavit će se s unaprjeđivanjem i objedinjavanjem zdravstvene informatičke infrastrukture strateške važnosti.

Radi poboljšanja kvalitete života bolesnika u terminalnoj fazi bolesti te pružanja podrške njihovim obiteljima unaprijedit će se palijativnu skrb dostupnijom uslugom i većim ulaganjima u infrastrukturu i ljudske resurse. Nastavit će se ulagati u otpornost zdravstvenog sustava i odgovor na krizne situacije kako bismo spremno reagirali na buduće ugroze poput pandemija, antimikrobne rezistencije, prirodnih katastrofa, prekida u lancima opskrbe, geopolitičkih kriza, migracija, prekograničnih prijetnji.

3.7. Dostupno stanovanje

Donijet će se Nacionalni plan stambene politike, koji će omogućiti kvalitetno, priuštivo i održivo stanovanje svim hrvatskim građanima. To namjeravamo postići financijskim, zemljišnim i ekološko-energetskim poticajnim mjerama, kao i poreznim izmjenama koje će ići u prilog mladim obiteljima. Povećanje ponude stanova na tržištu presudno utječe na smanjenje njihove cijene, što ćemo postići poticanjem stavljanja na tržište velikoga broja praznih stanova. To će se raditi u suradnji s općinama i gradovima promjenom modela poticane stanogradnje (POS), izgradnjom novih stambenih zgrada, kreiranjem poticajnog investicijskog okruženja za profitne i neprofitne subjekte, posebno neprofitne stambene zadruge, te jačanjem studentskih smještajnih kapaciteta i organiziranim smještajem za starije sugrađane (Program 65+). Uz to, u funkciju priuštivog stanovanja stavit ćemo i sve raspoložive nekretnine u državnom vlasništvu.

U suradnji s lokalnim vlastima postojeće neiskorištene zgrade (vojarne, tvornice, industrijski objekti itd.) prenamijenit će se u stambene zgrade te razvijati zelenu urbanu infrastrukturu (kružno gospodarenje prostorom i zgradama). Rješavanjem statusa zaštićenih najmoprimaca u stanovima u privatnom vlasništvu, za što su preduvjeti ostvareni, na tržištu će se u kratkom roku pojaviti više stotina stambenih jedinica, i to upravo u sredinama gdje je tradicionalno najveći manjak stanova. Bez zadiranja u međuvlasničke odnose, osigurat će se kvalitetnije upravljanje i održavanje zgrada i to zakonom koji uvodi novi model upravljanja i održavanja zgrada. Sustavno će se podizati kvalitetu stanovanja i povećavati otpornost zgrada na potres i požar, a poticanjem energetske obnove pridonijet ćemo smanjenju troškova stanovanja. Sufinancirat će se ugradnju dizala u postojeće zgrade uz detaljno propisane preduvjete.

4. ODRŽIVA HRVATSKA

Zelena tranzicija, dostupna energija i prehrambena sigurnost

Nastavit će se ulagati u obnovljive izvore energije radi povećanja naše energetske neovisnosti i kako bismo osigurali sigurnu opskrbu i jeftiniju energiju kućanstvima i gospodarstvu, a istodobno smanjili emisije CO₂, glavnog uzročnika klimatskih promjena. Instalirat ćemo dodatnih 2500 MW kapaciteta iz obnovljivih izvora energije, sunca, vjetra i biomase te ćemo moći proizvoditi dodatnih 6 TWh struje godišnje, što je trećina naše potrošnje, i time ćemo u potpunosti dekarbonizirati našu struju, čije dvije trećine već dobivamo iz obnovljivih izvora. To će znatno pridonijeti našoj energetske sigurnosti, kao i daljnjem smanjenju naših emisija CO₂, koje su sada na 4,3 tona po stanovniku, dok je prosjek EU-a oko 7 tona. Radi još bolje zaštite građana i imovine ulagat ćemo u sustav zaštite od poplava, požara i prirodnih katastrofa. Kako bismo smanjili zagađenje okoliša i povećali recikliranje, stavit ćemo u funkciju pet novih centara za gospodarenje otpadom. Nastavit ćemo povećavati vrijednost poljoprivredne proizvodnje uvođenjem novih tehnologija i ulaganjem u sve segmente proizvodnje i distribucije.

4.1. Dekarbonizacija gospodarstva, energetike i prometa

Sukladno Europskom zelenom planu nastavit će se jačati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, čime doprinosimo priključenju najmanje 2500 MW elektrana do 2028. godine. Domaći potencijal sunca, vjetra i geotermalne energije stavit će se u funkciju razvoja poljoprivrede i gospodarstva. Putem Modernizacijskog fonda hrvatskim će se poduzetnicima osigurati pristup financijskim sredstvima u visini od 1,3 milijarde eura, a putem Inovacijskog fonda pristup sredstvima u visini od 38 milijarda eura za cijelu Europsku uniju. Nastavit će se razvijati infrastrukturu za punjenje električnih vozila i uspostavu mreže punionica na vodik radi dekarbonizacije teškog prometa, željeznice i brodskog prometa. Dekarbonizirat će se željeznički promet projektom nabave novih električnih vlakova i baterijskih spremnika, čime će se povećati korištenje obnovljivih izvora. Kvalitetu putničkog prijevoza podići će se stavljanjem u funkciju dvaju električnih vlakova, jedan baterijski elektromotorni i jedan baterijski motorni vlak, koji će svoje baterije moći puniti na posebnim energetske priključcima na kolodvorima u Splitu, Osijeku, Varaždinu, Bjelovaru, Virovitici i Puli.

Izgradnjom Tehničko-logističkog centra Zagreb smanjit će se troškove organizacije putničkog prijevoza i omogućiti kvalitetno održavanje i čišćenje vlakova, a putnicima osigurati kvalitetniju uslugu. Modernizirat će se vozni park autobusa u velikim gradovima kako bi se poboljšala kvaliteta pružanja usluga javnog gradskog i prigradskog prijevoza nabavom 173 vozila na čista obnovljiva goriva, a smanjila emisija CO₂. Stvorit će se nov ekosustav urbane mobilnosti usko integriran s javnim gradskim prijevozom te sufinancirati nabavku dvije tisuće vozila na čista obnovljiva goriva i izgradnju 1300 brzih električnih punionica.

Uz pomoć europskih sredstava sufinancirat će se uspostava prvog ekološki prihvatljivog sustava napajanja zrakoplova i opreme iz obnovljivih izvora energije u Zračnoj luci Zadar. Nastavit će se s ulaganjima u praćenje kvalitete zraka u Hrvatskoj, naročito u lukama i urbanim područjima, te podizati razinu svijesti o vezi između onečišćenja zraka i zdravlja. Aktivno će se raditi na uspostavi cjelovitog sustava za praćenje tla. Izradit ćemo procjenu stanja i zdravlja tala, uspostaviti registar tala te će donijeti planove i mjere za saniranje onečišćenih lokacija.

Poticat će se nabavu inovativnih niskougličnih proizvoda i usluga, čime će se dodatno potaknuti njihov ulazak na tržište, a javni sektor će služiti kao dobar primjer. Vođeni primjenom principa održivosti, u javne institucije uvest će se program praćenja ugljičnog otiska s obvezom kontinuiranog smanjenja emisija stakleničkih plinova. Uspostaviti će se nacionalni Centar za prilagodbu klimatskim promjenama kao stručno, istraživačko i edukacijsko tijelo u okviru Državnog hidrometeorološkog zavoda, čime će se brže, pametnije i sustavnije pridonijeti cilju ubrzane primjene mjera prilagodbe klimatskim promjenama.

4.2. Smanjenje odlaganja otpada, kvalitetnije upravljanje vodnim gospodarstvom, očuvanje i obnova bioraznolikosti

Centar za gospodarenje otpadom (CGO) Biljane Donje bit će potpuno funkcionalan do kraja 2024. godine, dok će CGO-i Lučino Razdolje, Babina Gora, Piškornica i Lečevica biti u funkciji između 2026. i 2028. Ubrzat će se izgradnju preostalih centara za gospodarenje otpadom za obradu ostatnog dijela otpada, uz usporednu izgradnju novih sortirnica, kompostana i ostalih postrojenja koja će omogućiti postizanje visoko postavljenih ciljeva razvrstavanja, uporabe i ponovne uporabe otpada. Nastavit će se sa zatvaranjem odlagališta otpada, čime se doprinosi ispunjenju uvjeta u postupku pristupanja Hrvatske Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Nastavit će se sanacija „crnih točaka“, odnosno lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom koji je zaostao nakon dugotrajnog neprimjerenog gospodarenja proizvodnim (tehnološkim) otpadom. Težit će se ispunjenju cilja Europske unije za smanjenje odlaganja otpada na 10 % do 2035. godine i ispunjenju cilja recikliranja otpada na 65 % do 2035. godine, što je dvostruko više nego danas.

Osigurati će se pristup vodi za ljudsku potrošnju po prihvatljivim cijenama za sve stanovništvo i gospodarske subjekte. Jačati će se sposobnost javnih isporučitelja vodnih usluga u provedbi projekata javne vodoopskrbe i odvodnje, kao i održavanja izgrađene infrastrukture te poboljšati njihovu poslovnu stabilnost i učinkovitost. Donijet će se Nacionalni akcijski plan za smanjenje gubitaka vode u javnim vodoopskrbnim sustavima, čijom će se provedbom do kraja 2028. prepoloviti gubici u sustavima javne vodoopskrbe. Ulaganjima u aktivnosti za smanjenje rizika od poplava izgraditi će se dodatnih 80 km nasipa i time 30 tisuća stanovnika zaštititi od poplava. Donijet će se Plan upravljanja vodnim područjima 2028–2033. radi smanjenja rizika od poplava.

Uspostaviti ćemo cjelovitu kartu morskih staništa za cijelo područje hrvatskog dijela Jadrana kao podlogu za njegovo održivo korištenje, što znači kartiranje preostalog dijela Jadrana pod nacionalnom jurisdikcijom (preostalih 49%). Unaprijediti će se

Informacijski sustav zaštite okoliša i Informacijski sustav zaštite prirode, što je preduvjet za gospodarski razvoj, tranziciju na niskougljično i klimatski otporno društvo, održivo korištenje prirodnih resursa te zaštitu zdravlja, okoliša i prirode. Uložit će se napore za proglašenje novog parka prirode na području Hrvatskog zagorja, kao i za donošenje Zakona o proglašenju parka prirode 2025. godine.

Radovima na pomlađivanju i podizanjem mladih nasada povećat će se drvene zalihe u državnim šumama na 330 milijuna m³ u naredne četiri godine. Povećat će se udio industrije namještaja za 20 % u ukupnom izvozu proizvoda od drva. Ustrojit će se mreže lovnogospodarskih objekata, uspostaviti informacijski sustav te osigurati financijsku podršku lovoovlaštenicima za mreže hranilica, pojilišta, zaštitne ograde i objekte za skladištenje i preradu hrane. Do kraja ove godine uspostaviti će se fond za sufinanciranje štete na usjevima od divljači.

Na približno sto lokacija uspostaviti će se potpuni protupožarni videonadzor čitavog šumskog područja Hrvatske. Udvostručiti će se površine na kojima se provode aktivnosti za suzbijanje štetnika. Radi razvoja ekstenzivnog stočarstva, uz sufinanciranje mreže tzv. male infrastrukture za uspostavu kratkih lanaca opskrbe na krškim pašnjacima, omogućiti će se zakup dodatnih 50 tisuća hektara šumskih pašnjaka.

4.3. Energetska sigurnost

Osigurati će se razvoj i zaštitu ključne energetske infrastrukture, uključujući otpornost infrastrukture na klimatske promjene, te dovršiti nove kabelske trase za otoke i nove dalekovode. Proširiti će se kapacitete LNG terminala na otoku Krku sa sadašnjih 2,9 na 6,1 milijarda kubnih metara godišnje i povećati kapacitete plinskog transportnog sustava prema Sloveniji i Mađarskoj. U tu svrhu će se dograditi plinovod Zlobin–Bosiljevo, izgraditi plinovod Bosiljevo–Sisak–Kozarac te dograditi plinovod Lučko–Zabok do 2026. godine i tako povećati sigurnost opskrbe srednje i jugoistočne Europe. Nastaviti će se raditi na uspostavi Južne plinske interkonekcije s Bosnom i Hercegovinom. Sa Slovenijom će se nastaviti odgovorno upravljati nuklearnom elektranom Krško, na koju otpada petina naše proizvodnje struje i koja kao niskougljični izvor energije znatno pridonosi ispunjavanju naših ciljeva dekarbonizacije.

Razviti će se, modernizirati i digitalizirati distribucijski elektroenergetski sustav za priključivanje građana i poduzetnika koji samostalno ili preko energetske zajednice postaju nositeljima energetske tranzicije. Jačati će se suradnju s našim partnerima u Inicijativi triju mora i Transatlantskom partnerstvu za energiju i klimu (P-TECC). Zahvaljujući ulaganjima u razvijanje našeg potencijala iz geotermalne energije, do 2028. godine dva će se grada grijati iz tog obnovljivog izvora energije. Raditi će se na realizaciji punog potencijala geotermalne energije kao jednog oblika obnovljivog izvora energije koji pridonosi zelenoj tranziciji.

4.4. Razvoj poljoprivrede, ribarstva i akvakulture

U iduće četiri godine povećati će se vrijednost poljoprivredne proizvodnje za dodatnih 20 % i dosegnuti vrijednost poljoprivredne proizvodnje od 3,8 milijarde eura. Do 2028.

godine ostvarit će se bruto dodanu vrijednost po jedinici uloženog rada od 12 000 eura te će ukupna bruto dodana vrijednost hrvatske poljoprivrede premašiti 2 milijarde eura.

Pola milijarde eura uložiti ćemo u nastavak podizanja konkurentnosti i to modernizacijom opreme i uvođenjem novih tehnologija, korištenjem obnovljivih izvora energija i proširenjem postojećih kapaciteta za deficitarne sektore. U naredne četiri godine novi dugoročni ugovori za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države obuhvatit će površinu veću od 100 tisuća hektara, što će za 20 % povećati površinu pod voćnjacima, maslinicima i vinogradima. Subvencioniranim zajmovima i bespovratnim potporama staviti će se u funkciju 50 tisuća hektara zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, u što ćemo uložiti više od 60 milijuna eura. Pokrenut će se financiranje učeničkih zadruga i proširiti program stipendiranja studenata iz područja poljoprivrede, šumarstva i drvne tehnologije te veterinarske medicine kako bismo njime obuhvatili sve redovite studente ovih studija. U prvoj godini mandata pokrenut će se sveobuhvatan program stipendiranja studenata iz područja poljoprivrede, šumarstva i drvne tehnologije te veterinarske medicine u cijeloj Hrvatskoj i njime obuhvatiti 4 000 studenata godišnje. Nastavit će se s ulaganjima u infrastrukturu navodnjavanja pripremom projektno-tehničke dokumentacije za daljnjih 13 000 hektara poljoprivrednog zemljišta i izgradnjom infrastrukture za novih 5 000 hektara.

Izgradit će se pet novih ribarskih luka koje će omogućiti potpunu funkcionalnost iskrcaja ribe na cijeloj obali i hrvatskim otocima uz sustave zbrinjavanja otpada i nusproizvoda te dodatne vezove za ribarske brodove i brodice. Mladim će se ribarima sufinancirati kupnju brodova, za što smo osigurali 20 milijuna eura. Osigurati će se sredstva za izgradnju specijaliziranog plovila dužeg od 50 metara i vrijednog 25 milijuna eura radi sustavnog praćenja aktivnosti na moru, osobito područja pod jurisdikcijom Hrvatske. Financirati će se prvi objekt za preradu otpada i nusproizvoda ribarstva i akvakulture te proizvodnje riblje hrane, čime ćemo osnažiti održivost sektora i poduprijeti razvoj biogospodarstva.

Ubrzati će se postupci raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem koje je osnovni resurs za proizvodnju hrane. Intenzivirati će se rad uspostavljene radne skupine koja mjesečno prati izračun proizvođačkih cijena i odnosa u lancu opskrbe hranom. Podupirati će se postupci zelene javne nabave i opskrba zdravom, svježom i sigurnom hranom za poticanje lokalnog gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje. Osnovati će se posebnu ustrojstvenu jedinicu u Ministarstvu poljoprivrede koja će pružati poljoprivrednicima podršku u udruživanju i jačanju njihove konkurentnosti na tržištu.

4.5. Završetak obnove zgrada javnog sektora i privatne imovine

Osiguranim europskim sredstvima nastaviti će se provoditi strateški koncept visokog protupotresnog suvremenog standarda i konstrukcijske obnove. Nastavit će se s politikom obnove škola, bolnica i domova građana, za što samo u prve dvije godine mandata planiramo uložiti 3 milijarde eura. Cilj je utrostručiti stopu obnove do kraja ovoga desetljeća, poboljšati i modernizirati zgrade u kojima živimo i radimo, podići im vrijednost i produžiti vijek trajanja. Poticati će se donošenje energetske i klimatske strategije gradova i naselja, čime će se razvijati kružno gospodarstvo i zelenu

infrastrukturu u urbanim sredinama. Energetski će se obnoviti 2,4 milijuna m² zgrada. Smanjivat će se energetska siromaštvo. Programom temeljite energetske obnove kuća cilj nam je građanima trajno smanjiti troškove grijanja i time im povećati raspoloživ dohodak i poboljšati kvalitetu života.

5. SUVERENA HRVATSKA

Sigurne granice, moderna vojska i ponosna država

Nastavit će se s osiguravanjem skrbi za položaj, kvalitetu života i zdravlje hrvatskih branitelja, ratnih vojnih invalida te civilnih stradalnika Domovinskog rata. Radit će se na unaprjeđenju sustava domovinske sigurnosti uz modernizaciju policije, vojske, vatrogastva, civilne zaštite i drugih žurnih službi. Štitit će se granicu, jačati utjecaj Hrvatske u Europi i svijetu te biti pouzdana saveznica u okviru NATO-a i Europske unije. Uložit će se dodatne napore i sredstva u potporu očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata diljem svijeta. Poseban prioritet Vlade je zagovaranje europskog puta Bosne i Hercegovine, u kojoj je hrvatski narod jedan od triju konstitutivnih i ravnopravnih naroda.

5.1. Sigurne granice i unutarnja sigurnost

Nastavit će se s unaprjeđenjem zaštite državne granice, kao i tehničkim opremanjem granične policije, nabavom dodatne specijalizirane opreme, izgradnjom i unaprjeđenjem infrastrukture te jačanjem ljudskih kapaciteta i analize rizika i situacijske svijesti. Dodatno će se osnažiti suradnju s našim saveznicima i partnerima te s europskim agencijama (FRONTEX, Europol, EU-LISA, EUAA). Započet će se s primjenom nove digitalne infrastrukture za nadzor granica, s posebnim naglaskom na primjenu Sustava ulaska/izlaska u Hrvatsku (EES), kao i Europskog sustava za informacije o putovanjima (ETIAS), a njihovim umrežavanjem s postojećim sustavima uvelike će se osnažiti sposobnost zaštite hrvatskih i europskih granica. Nastavit će se s ulaganjem u izgradnju vlastite optičke mreže i dodatne opreme te na taj način unaprijediti postojeće kapacitete e-nadzora duž cijele zelene granice. Intenzivirat će se provedbu postojećih mjera protiv krijumčara i trgovaca ljudima, razbiti njihov poslovni model i stati na kraj njihovoj nekažnjivosti. Nastavit će se ulagati u izgradnju i unaprjeđenje policijskih postaja te uspostavu namjenskih objekata kojima hrvatskoj policiji osiguravamo bolje radne uvjete.

Razminirat će se preostalih 89 km² minski sumnjivog područja do 2026. godine. Time će Hrvatska u potpunosti biti očišćena od mina. Nastavit će se daljnje opremanje i podizanje sposobnosti sustava Civilne zaštite nabavom moderne opreme te zaštitnih sredstva za rad s kemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim opasnostima. Osigurat će se nabavu dvaju novih protupožarnih zrakoplova (kanadera) i rezervnih dijelova vrijednosti veće od 100 milijuna eura bespovratnim europskim sredstvima, čime Hrvatska doprinosi i uspostavi trajnih europskih protupožarnih kapaciteta. Nabavit će se dodatan helikopter za medicinsku evakuaciju, traganje i spašavanje, čime će se ojačati operativne kapacitete za nadzor vanjske granice, zaštitu i spašavanje te hitan prijevoz unesrećenih. Nastavit će se s jačanjem kapaciteta sigurnosno-obavještajnog sustava, uključujući daljnja ulaganja u razvoj sposobnosti kibernetičke sigurnosti.

Donijet će se nova Strategija nacionalne sigurnosti koja će biti podloga koncepta nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i ostvarivanja nacionalnih interesa. Strategija će, u odnosu na onu koja je na snazi od 2017. godine, uvažiti nove okolnosti u kojima se

Hrvatska nalazi i dati novi zamah jačanju nacionalne sigurnosti, obrane te unaprjeđenju postojećeg sustava domovinske sigurnosti. Uz novu Strategiju podići će se spremnost i otpornost države na buduće ugroze i krize.

Radi poboljšanja stanja sigurnosti u cestovnom prometu te smanjenja prometnih nesreća provodit će se mjere Nacionalnog plana sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030. godine.

Procesuiranje ratnih zločina i pronalazak nestalih osoba

Za izgradnju pravednijeg društva potrebno je intenzivirati i dodatno pojačati rad svih institucija koje su nadležne za procesuiranje ratnih zločina. Nastavit ćemo osnaživati pravosudna tijela kako bi bila učinkovitija u otkrivanju i kažnjavanju ratnih zločina. U odnosima sa zemljama regije, a posebno s Republikom Srbijom i dalje će se inzistirati na jačanju bilateralne suradnje radi procesuiranja ratnih zločina i pronalaska nestalih. S tim u vezi posebna će se pozornost posvetiti pitanju nestalih osoba te razmjeni popisa osoba optuženih ili osuđenih za ratne zločine. Kao i dosad, inzistirat će se na tome da se procesuiranje ratnih zločina provodi isključivo u skladu s međunarodnim pravom i na temelju njegovih načela, imajući posebno u vidu procesuiranje ratnih zločina, ali i štetne i neprihvatljive posljedice primjene spornog srbijanskog *Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine*.

5.2. Moderna vojska

Vratit će se Hrvatsku vojsku u Beli Manastir, obnoviti zapuštenu vojarnu te stvoriti uvjete za smještaj, život i rad do 800 pripadnika Hrvatske vojske. Uz povećanje izdvajanja za obranu, nastavit će se s modernizacijom i opremanjem Hrvatske vojske uz uporabu najmodernijih savezničkih tehnologija i opreme te oslanjanje na domaću obrambenu industriju. Imajući u vidu rastuće globalne napetosti te sve razornije posljedice klimatskih promjena, diljem Europe raste svijest o potrebi pohađanja kraćeg tečaja radi pružanja temeljnih vojnih sposobnosti i kompetencija iz domene civilne zaštite i prve pomoći kako bi se kod mladih ljudi podigla spremnost i kako bi stekli korisne vještine za budućnost. U tom pogledu razradit će se najbolji model prema našim potrebama i logističkim sposobnostima.

Uvest će se u operativnu uporabu svih 12 višenamjenskih borbenih aviona Rafale te osigurati potrebnu infrastrukturu za njihovo djelovanje. Nastavit će se s jačanjem sposobnosti protuzračne obrane kao integrirane sposobnosti kratkog i srednjeg dometa te s opremanjem Hrvatske vojske besposadnim zrakoplovnim sustavima. Ojačat će se borbeni spremnost Hrvatske vojske uvođenjem u operativnu uporabu helikoptera Black Hawk te borbenih oklopnih vozila Bradley i Patria. Opremit će se Hrvatsku ratnu mornaricu višenamjenskim brodom povećane autonomije i sposobnosti. Jačat će se kapacitete i samodostatnost hrvatske obrambene industrije prateći strateške europske i NATO-ove dokumente, pri čemu će se koristiti jedinstvena iskustva Hrvatske iz Domovinskog rata. Koristeći se nacionalnim kapacitetima u suradnji sa saveznicima, nastavit će se s jačanjem razvoja, izgradnje i održavanja sposobnosti obrane u kibernetičkom prostoru.

5.3. Utjecajna Hrvatska

U Strateški program čelnika Europske unije za razdoblje od 2024. do 2029. godine ugradit će se prioritete koji odražavaju hrvatske nacionalne interese. Prioritet je jačanje konkurentnosti EU-a, iskorištavanje prednosti zelene, digitalne i energetske tranzicije, razvoj poljoprivrede i ribarstva, europska politika proširenja te sigurnost, obrana, migracije i vanjsko djelovanje. Poseban prioritet će biti tema demografije koja je na prijedlog Hrvatske još 2019. godine uvrštena u Strateški program, a danas je još i važnija za konkurentnost i otpornost EU-a. Dovršit će se proces pristupanja Hrvatske Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) do 2026. godine. U kontekstu brojnih sigurnosnih i gospodarskih izazova, kao članica brojnih međunarodnih i regionalnih organizacija i inicijativa (UN, OESS, Vijeće Europe, Inicijativa Triju mora, Unija za Mediteran, Srednjoeuropska inicijativa, EUMed9, Frankofonija, itd.), Hrvatska će aktivno koristiti svoje članstvo za promicanje međunarodne suradnje i zastupanje svojih nacionalnih interesa.

Nastavit će se pružati svu potrebnu pomoć i podršku prijateljskoj Ukrajini te prenositi jedinstvena iskustva Domovinskog rata. U suradnji s partnerima u Europi ojačat će se suradnju i koordinaciju u borbi i suzbijanju ilegalnih migracija jačajući suradnje s trećim državama koje su polazište ili zemlje tranzita migranata te podržati usvajanje Pakta o migraciji i azilu.

Hrvatska će se zalagati za očuvanje jednoglasnosti u odlučivanju u Vijeću EU-a o važnim pitanjima. Isto tako, Republika Hrvatska će se zalagati za postizanje ciljeva klimatske neutralnosti i Zelenog plana Europske unije, za djelotvorne mehanizme za stabilizaciju poljoprivrednog tržišta u slučaju poremećaja te reindustrijalizaciju Europske unije, s naglaskom na niskougljične tehnologije. Republika Hrvatska će se na razini Europske unije zalagati za politike koje će osigurati produblјivanje jedinstvenog unutarnjeg tržišta i postići da malo i srednje poduzetništvo dugoročno bude konkurentnije, uz smanjivanje administrativnog i regulatornog opterećenja gospodarstva te doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji Europske unije.

Nastavit će se s pružanjem podrške proširenju Europske unije prema državama u našem susjedstvu koje ispunjavaju zadane kriterije za članstvo. Poseban prioritet je europski put Bosne i Hercegovine, u kojoj su Hrvati konstitutivan narod. Nastavit će se s prijenosom znanja i iskustva hrvatskih stručnjaka iz pristupnog procesa za ulazak u Europsku uniju državama kandidatima i potencijalnim kandidatima. Povećat će se sredstva programa prekogranične suradnje sa susjednim zemljama, ponajprije radi dodatnog osnaživanja pograničnog područja i pružanja dodatne potpore Hrvatima koji žive u tim državama. Provođit će se aktivna politika razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu. Nastavit će se stipendirati mlade kršćane i druge osobe koje su zbog svoje vjere progonjene na način da im se omogući da studiraju u Hrvatskoj i steknu znanja te se potom vrata u svoju domovinu gdje će pomoći u izgradnji svojih zajednica, te demokratskog i tolerantnog društva.

Tijekom 2025. godine, koju je Hrvatski sabor proglasio „Godinom obilježavanja 100. obljetnice hrvatskog kraljevstva“, organizirat će se čitav niz manifestacija kojima će se obilježiti važna godina za hrvatsku državnost i nacionalni identitet.

5.4. Skrb o hrvatskim braniteljima i kultura sjećanja

Radi socijalnog uključivanja i podizanja kvalitete života najzaslužnijima za slobodu i neovisnost Hrvatske, osnovat će se braniteljske centre za dugotrajni smještaj hrvatskih branitelja u teškim životnim situacijama i kojima je potrebna trajna skrb koju ne mogu dobiti kod kuće. Proširit će se mrežu veteranskih centara izgradnjom novih centara u Osijeku, Virovitici, Krapini, Senju i Biogradu. Svakom branitelju i stradalniku u potrebi omogućit će se usluge psihosocijalne i tjelesne pomoći. Tako će biti uspostavljena mreža ustanova za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata u 60 % županija u Hrvatskoj. Osiguravanjem većeg broja preventivnih sistematskih pregleda s proširenom listom dijagnostičkih postupaka intenzivirat će se aktivnosti prevencije i ranog otkrivanja bolesti. Osigurat će se veći broj usluga medicinske rehabilitacije i dugotrajnog liječenja s pojačanom skrbi. Liječenjem u hiperbaričnoj komori u sklopu veteranskog centra razvit će se nove oblike zdravstvene skrbi za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata, što će s Centrom za rane činiti cjelinu i osigurati novu razinu brige o njihovu zdravlju.

Nastavit će se rješavati sudbine nestalih osoba, s naglaskom na prikupljanju saznanja, na sustavnim izvidima i istraživanjima mogućih mjesta prikrivenih grobnica. Uložiti će se dodatne napore u daljnji razvoj i unaprjeđenje metodologije rada u procesu identifikacije posmrtnih ostataka. Nastavit će se s projektom digitalizacije arhivske građe iz Domovinskog rata, čime će se trajno sačuvati hrvatsku povijest i istinu o Domovinskom ratu. Za obrazovanje djece i mladih, nastavit će se provoditi projekti posjeta djece Vukovaru, Pakracu, Kninu i Karlovcu te drugim gradovima koji su stradali u Domovinskom ratu i organizirati natječaje i druge aktivnosti koje će pridonijeti upoznavanju djece i učenika s povijesnim činjenicama i vrijednostima Domovinskog rata.

Provedbom mjera aktivne politike zapošljavanja i socijalnog uključivanja hrvatskih branitelja dodjeljivat će se potpore za samozapošljavanje. Poticati će se i promovirati razvoj zadružnog poduzetništva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji kao dobrog modela socijalnog uključivanja. Poticati će se razvoj poslovanja te promovirati male proizvođače – poljoprivrednike, obrtnike i poduzetnike među hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji. Nastavit će se sa stambenim zbrinjavanjem stradalnika iz Domovinskog rata, njihovim administrativnim rasterećenjem, povećanjem iznosa stambenih kredita i financijskih potpora te preuzimanjem, sanacijom i kupnjom praznih stanova u vlasništvu Hrvatske i drugih pravnih osoba u državnom vlasništvu. Intenzivno i predano će se pratiti provedbu odredbi zakona te potrebe hrvatskih branitelja i pripadnika Hrvatskog vijeća obrane te članova njihovih obitelji. Njegovat će se partnerski odnos s udrugama proisteklima iz Domovinskog rata i nastaviti pružati podršku provedbi zajedničkih projekata.

Raditi će se na izgradnji kulture sjećanja i razvijati obrazovanje o bitnim povijesnim činjenicama, što je važno za izgradnju mira i bolje budućnosti mladih generacija. Hrvatska treba biti svjesna da je borbom protiv nacizma i fašizma osigurala svoje mjesto među pobjednicama Drugog svjetskog rata. To, međutim, ne znači da se zaboravljaju poratni zločini komunističkog režima, osobito tisuće ubijenih bez suda u kolonama smrti, koji predstavljaju tragično razdoblje za hrvatski narod. Našim politikama nećemo

dozvoliti da se povijest zaboravi niti ćemo ikada posustati u našem zalaganju i naporima da se rasvijetle zločini i sudbine brojnih nestalih i stradalih. Osudom zločina svih totalitarnih režima stvaramo temelje za pomirbu u hrvatskom društvu kako bismo, suočeni s novim izazovima, nastavili graditi potrebno zajedništvo.

5.5. Hrvati u Bosni i Hercegovini te zajedništvo domovinske i iseljene Hrvatske

Nastavit će se podupirati legitimne hrvatske političke predstavnike na euroatlantskom putu Bosne i Hercegovine u njihovim zahtjevima da se promijeni izborni zakon BiH i time ispravi nepravedna praksa u biračkom procesu koja, protivno duhu Daytonsko-pariškog sporazuma, Hrvate u BiH lišava njihova demokratskog prava da biraju svoje legitimne političke predstavnike. Osnažit će se poduzetničke inicijative u Bosni i Hercegovini povećanim potporama te putem postojećih i novih mehanizama inicirati investicije hrvatskih kompanija u BiH te poticati snažniju gospodarsku suradnju. Ulagat će se u razvoj obrazovnog sustava, od predškolskog do visokoškolskog, te do kraja mandata osigurati stipendiranje 2 000 hrvatskih studenata. Povećat će se broj stipendija pripadnicima hrvatske nacionalne manjine koji studiraju u matičnim državama i u Hrvatskoj (500 do kraja mandata).

Nastavit će se inzistirati da srbijanska strana ispuni preuzete obveze koje se odnose na zastupljenost pripadnika hrvatske manjine u predstavničkim tijelima. Jačat će se aktivnosti usmjerene na definiranje pravnog statusa Hrvata u Sloveniji, kao i na očuvanju hrvatskoga identiteta autohtonih zajednica u Sjevernoj Makedoniji, Crnoj Gori i na Kosovu. Organizirat će se jezično kreativne i stručne radionice te poticati organizirano učenje hrvatskoga jezika i kulture u talijanskoj pokrajini Molise i u Češkoj te uspostavu dvojezične hrvatsko-njemačke škole u Beču. Nastavit će se pružati potporu jačanju položaja i očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta Hrvata svugdje gdje žive u svijetu. Proširiti će se opseg i povećati potporu projektima strateške važnosti za Hrvate izvan Hrvatske.

Pojačat će se suradnja s krovnim udruženjima hrvatskih iseljenika, koja pridonose razvoju suradnje i stvaranju partnerskog odnosa dijaspore i domovine. Povećat će se ulaganja i proširiti programe obrazovanja i učenja hrvatskoga jezika, stipendiranja i veće dostupnosti studiranja i smještaja te snažnije poduprijeti iskustvene programe dolaska mladih u Hrvatsku. Poticat će se udruživanja mladih naraštaja hrvatskih iseljenika, njihovo umrežavanje, socijalnu mobilnost i volontersku uključenost u programe očuvanja i osnaživanja hrvatskog identiteta.

Mjerama fiskalne politike poticat će se povratak hrvatskih državljana u Hrvatsku. Unaprijedit će se sustav pripreme i dopunske nastave za djecu povratnika i useljenika te prilagoditi kriterije za upis u srednje škole. Uspostavit će se informacijsko-komunikacijski portal koji će obuhvatiti sve informacije, mjere i poticaje za povratak, useljavanje i uspješnu integraciju.